

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej . . . K 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13—	celo leto naprej . . . K 60—
na mesec 4-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, pritličje, levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno **po nakaznici**.
Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:	četrt leta naprej K 12—
celo leto naprej K 48—	na mesec 4—
pol leta 24—	

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v I. nadst. levo), telefon št. 34.

Dr. Jos. C. Oblak.

Celovec-Beljak.

Ako pogledamo Koroško na zemljevidu, se nam vidi ista kot nagubana vreča, ki je nekako na sredini zategnjena v črti, ki jo potegnemo blizu od Koroškega sedla v Karavankah, pa gori do grebena Noriških Alp med vrhom Kraljevega Stola (Königsstuhl) in Eisenhuta. In nekako ta črta deli Koroško v dva dela in sicer tudi po običajnem imenovanju: v Gorenjo in Spodnjo Koroško.

Mogli bi primerjati Koroško tudi npr. vli v nazobčani elipsi, v kateri sta v razmerno mali razdalji dve gorišči: Celovec in Beljak, največji in glavni mesti na Koroškem.

Delitev Koroške v Gorenjo in Spodnjo Koroško je zato interesantna, ker se s tem označenjem ne misli, — kakor bi se zdelo na prvi hip, na Južno in Severno Koroško, nego je razumeti pod Spodnjo Koroško vzhodni del, ki gravitira proti Stajerji, tj. do Spodnjega Dravograda, in pod Gornjo Koroško, oni večina visokogorski del tj. do Gornjega Dravograda, ki se naslanja na Tirolsko in Salcburško. In skoro na skrajnem koncu vsakega teh delov ležita v lepi simetriji: Celovec kot glavni kraj Spodnje in ne zahodnem koncu in Beljak kot glavni kraj Gornje Koroške na nje vzhodnem koncu. Interesantna simetrija!

K Gornji Koroški spada torej Gori prihajajo izpod ledenikov Visokih Tur, z Dravsko vspešna dolina Zil-ska (Gorenja in Spodnja) in z njo Kanalska in Rajbelska. Spodnja Koroška pa obsega Spodnjo Dravsko dolino z Gorenjim Rožem, katerega glavni kraj je Rožek ob Dravi in Spodnjim Rožem, renja Dravska dolina s svojimi pritoki, čegar glavni kraj so Borovlje, in ostali del Dravske doline pod Velikovecem in nad Pliberkom, ki jo nazivljajo Podjunsko dolino. K Spodnji Koroški pa spada tudi porečje dravskega pritoka reke Gline nad Celovcem, v katere severnem kolenu leži starodavni St. Vid, — in porečje skoro čisto vspešeno z Glin-tako koleno, nad katerim leže severno Breže, — in konečno Labudska dolina na skrajnem vzhodnem koncu med Sinjo planino in Korico, mejočo na slovenski Spodnji Stajeri.

Rekli smo že, da se nam vidi Koroška kot lepo zaokrožena celota, katero pa je možno deliti, upoštevajoč pri tem kolikor možno tudi jezikovno in narodnostno mejo. Koroška je pa tudi sicer v gospodarskem oziru lepo zaokrožena, zlasti tudi oba dela: Spodnja in Gornja Koroška, ki sta zopet dve bolj ali manj samostojni gospodarski — če ne že geografski celoti zase. Za Spodnjo Koroško tvori gospodarsko središče Celovec, kakor ga tvori za Gorenjo Koroško Beljak. Koroška ima pravzaprav dve glavni deželni mesti, ki sta obenem tudi krasni križišči železnic. In pravična usoda je menda hotela, da ti dve mesti ležita tako, da morata pripasti, ako se Koroška deli, — h Koroški Sloveniji, in sicer Celovec kot središče predvsem za porečje reke Gline in reke Krke ter okolico Vrbskega jezera, Spodnji Rož in Podjunsko dolino, Beljak pa kot središče, ali bolje rečeno glavni kraj za Zilsko in Kanalsko s poststranskimi dolinami, Zgornji Rož in okolico Osojskega jezera. Labudska dolina in dolina Meže na Spodnjem Koroškem gravitirata proti Spodnjemu Dravogradu, proti Slov. Gradcu in Mariboru. In kakor ima Gorenja Dravska dolina, naslanjajoča se na Tirolsko in Salcburško, svoje posebno središče v Spitalu, ki bi ostalo v slučaju delitve Nemški Gornji Koroški kot glavni kraj, — tako ima Labudska dolina tam ob meji Stajerski svoje posebno gospodarsko središče v — Vošperku. Torej na vseh straneh ne le krasna simetrija, nego tudi posebne gospodarske zaokroženosti celote.

In ravno zato, ker obstaja ta Koroška iz teh bolj ali manj individualnih gospodarsko ločenih ali samostojnih delov, — je, — kar smo hoteli dokazati, — tudi deljiva.

Beljak je veljal že v bivši Avstriji kot centrum za lesno industrijo, kajti od Beljaka vodi neposredno železniška proga skozi dolino Zilice in dalje skozi Kanalsko dolino v Ponto in na Laško. Les, ki se je izvažal iz Koroške po tej progi, je slavno znan kot prvovrsten, — kvaliteta Carintia je najboljša

in slovi poleg Kranjske (Carniola) po vsem svetu. Zato je bilo tudi Lahom toliko na tem, da dobe v roke Beljak, torej ne toliko iz strateških ozirov, kakor radi lesnega eksporta. In prav isti oziro so jih vodili, da so zahtevali Lahji pod krinko strateških mej črto od Triglava do Snežnika, pri kateri bi jim pripadel velik del našega gozdnega bogastva Notranjske.

V Beljaku se križa tudi Turška železnica, ki se odcepi onstran Karavanskega predorapri Podroščici in teče dalje nad Gorenjim Rožem in mimo Baškega jezera tj. do Beljaka in od tod dalje skozi Dravsko dolino čez Spital na Gorenjo Belo v Belski dolini (Mölltal) proti Malnicam v Turški predor. Iz Beljaka pa vodi tudi ta proga (do Möllbrücke skupno s prvo) na Franzensfeste v Tirole in proga mimo Osojskega jezera proti St. Vidu, kjer se strne s progo, ki drži od Podroščice skozi Spodnji Rož na Celovec in dalje čez St. Vid proti Dunaju. Z ozirom na to, da je Karavanski predor zvezan skozi Spodnji Rož s Celovcem in St. Vidom ter dalje z Dunajem, je proga od Beljaka do St. Vida postranskega pomena za nas Slovence, ker je namreč Beljak sam zvezan s Celovcem po progi, vodil ob severnem bregu Vrbskega jezera.

V slučaju pa, da se priklapi slovenskemu ozemlju tudi mesto St. Vid ob Glini in tista rodovitna teras gori do Brež, pa igra vsekakor železnica skozi Glinško dolino med St. Vidom in Beljakom prevažno vlogo. St. Vid postane potem za nas važno križišče železniških prog in bo treba to progo spraviti v slovensko ozemlje. Potem seveda ne bi šla meja čez Osojske Ture, nego po gorovju ob severni strani doline Gline, ter bi pripadel s to dolino v slovensko posest tudi jako važni industrijni kraj Trg (Feldkirchen). Priklapičev St. Vida b e z glinške doline in torej brez proge tj. do Osojskega jezera bi bil politično-gospodarski nonsens.

Ako omenjam še posebej ono znamenito progo, ki veže Maribor s Tirolsko skozi Celovec in Beljak, je razvidno, kako bogato je obdarjeno ozemlje Koroške Slovenije z najznamenitejšimi avstrijskimi železnicami, a obenem je že tudi tako jasno kakor beli dan, da bi bila Zgornja Koroška Slovenija brez Beljaka in Spodnja Koroška Slovenija brez Celovca — mrtva.

Celovec in Beljak sta torej conditio sine qua non, pod katero se rodi Jugoslavija in nje Slovenski Zgornji in Spodnji Korotan — (obdržimo to nazivanje!) — gori na skrajnem severu države. Slovenci smo tako srečni, da nam je pravična usoda ohranila ozemlje okoli teh dveh mest, in da je življenj v teh mestih samih, kakor njih okolici, tako krepak. da nam mora vsak, kdor je pravičen, ti mesti priznati pred vsem raz gospodarsko stališče brez ozira na to, da nam itak pripadajo kot dve staroslovenski mesti po historičnem in naravnem pravu.

Celovec in Beljak sta tisti dve krasni, cvetoči alpski mesti, ki bodeta igrali na skrajni meji Jugoslavije naravnost sijajno vlogo.

Pa nele radi svoje lege kot gospodarski središči sta važni ti mesti, nego tudi kot središči tujeskega prometa, glede katerega zavzema Slovenija Koroška, ta dežela jezer, prvo mesto in specijalno se glede zimskega športa, ki se je povzpelo v zadnjem času na Koroškem na evropsko višino. Kdor je enkrat videl to vrvenje v turistični sezoni poleti v Beljaku in njegovih svetovno znanih rim. toplicah, ob bregovih Vrbskega jezera, Osojskega in tudi Baškega jezera, v Rožu in v zimi na Vrbskem jezeru, kamor so prihajali posebni zimski vlaki, mora priznati, da se mu je nudila svetovna slika, katero more zreti le še v Švici, Salzkammergut in najznamenitejših turistiških središčih Tirolske. In vse to se je vršilo po velikem delu na slovenskih tleh — seveda pod egido nasilnega koroškega nemčurstva. Zdaj pa je prešla ta egida na tiste, ki ima na to blagoslovljeno deželo in specijalno na nje slovenji del svoje stoletne pravice, ki mu jih je avstrijska vlada kot zaščitnica Vsenemstva teptala in mu jih ni hotela priznati.

Ako bi se Koroška ne delila, se nam itak ne bo brigati za ostale dele, ako pa se ista deli, je vendar položaj tak, da ostali del Koroške lahko eksistira brez Beljaka in Celovca, ker ima ostali gornji del svoje središče v Spitalu, in je pri-

klopitev iste na Tirolsko ali Salcburško v vsakem oziru naravnost prelopo zaokrožena, ravnotako kakor ostalega dela nemške Spodnje Koroške k Nemškemu Stajerju. Nasproti pa tvorita Celovec in Beljak tak esencijalni del Koroške Slovenije, da je o eventualni izločitvi, na katero niti misliti ni, vsaka diskusija odveč, da, naravnost izključena. To zahteva naravna pamet, naš idealni in materialni interes, pa tudi naša narodna cast.

Pa bo kdo dejal, da sta Celovec in Beljak n e m š k i mesti, da torej iz etnografskih ozirov ne spadata h Koroški Sloveniji. In tako že Nemci zdaj vprijejo! Toda kako je pravzaprav s tem koroškim Vsenemštvom v teh dveh mestih? Kdor pozna razmere in pravo sliko tega Vsenemstva, vé da je to Vsenemstvo neka prisiljena stvar, ki stoji na trlihi, naravnost nemoralni podlagi, da je — papirnata hišica, ki se podre, čim zapiše le slaba jugoslovanska sapica. Smelo trdim, da še danes znata slovensko govoriti dve tretjini celovskega prebivalstva. Le poglejmo v Celovec tedaj, kadar je tam semanji dan, to je ob četrtkih. Nemci pravijo, da je tedaj v Celovcu »der windische Landtag«. Le-ta »Windischer Landtag« je tisti tretjini, ki ne zna »bindiše«, trn v oči, in bolj ali manj glasno zabavlja. Pa nič ne pomaga! »Kšeft je kšeft« — si mislijo drugi in lepo »marnvajo po slovenje«. Kakor ščurki priljezo na dan v četrtkih vsi tisti in naenkrat znajo vsi slovensko, kadar gre za to, da dobe od slovenskih ljudi dobro slovensko blago. In ako greš v Celovcu tedaj od ene do druge trgovine, slišal boš sam prijazno slovensko govorjenje, vsak trgovski sodelavnik, ki je še v nedeljo zabavljaj na »Windische Hunde« in kričal »Heil und Sieg«, govori lepo in prijazno slovensko s prijaznimi Slovenci. Tako nam nudi Celovec v četrtkih tisto sliko, kakor jo je nudil pred 50 leti vsak dan, ko sta bili tedaj v Celovcu dve tretjini zavedno - slovenskega prebivalstva. In vsa ta nemškutarija, ki je danes v Celovcu, je po ogromni večini samo potomstvo teh zavednih Slovencev, ki še ni pozabila slovenskega jezika, pred vsem iz trgovskih ozirov in radi — poslov! Služnčad je namreč skoro izključno slovenska, — slovenski posli so priznani pošten in pridni, dočim veljajo oni iz nemškega dela ali za lene ali pa — kretene. Seveda so vpisani od svojih gospodarjev vsi za — pristne Nemce! Ako si pogledamo nekoliko bližje vse te ljudi, predvsem trgovce, vidimo, da so ti po veliki večini, — neglede na njihova slovenska imena, — sami slovenski okoličani, ki so se preselili v glavno mesto. Med obrtniki je celo ogromna večina pravih koroških Slovencev, čeprav se priznavajo nekateri ali večina za Nemce, to pa vsled nemškega terorizma, ali pa so slovenski Stajerci in tudi dokaj teh »prokletih Kranjcev«. Ti »prokleti Kranjci« so Nemčurjem poseben trn v oči, kajti trdijo, da so Kranjci najnevarnejši konkurenti; s tem hujskajo tudi slovenske Koroške skozi desetletja. In ta hujskarija je izšla večinoma iz tiste ostale tretjine, ki se rekrutira iz zgornjih desetstisoč slovenskih poturic, deloma iz privandrih Tirolcev, razmeroma malega števila priseljencev iz totalno ponemčenega dela Koroške in zelo nadutih Stajerskih nemčurjev. Ta klika je zagospodovala nekoliko na združni tretjini prejšnjega stoletja nad skromnimi in spravljivimi Slovenci, ki so v svoji ponižnosti in posebej še vsled vladnega pritiska skrivili svoj hrbet. In ta terorizem se je širil tako iz Beljaka, kakor iz Celovca, dalje proti jugu, kjer pa ni mogel doseči tistih uspehov, katerih si je želel, namreč totalno germaniziranje koroških Slovencev; slednje se je le deloma posrečilo tej kliki tam na najsevernejši danji jezikovni meji. To je torej tisti cvet Nemstva, s katerim hočejo dokazati, da je Celovec povse nemški in ravnotako Beljak. V resnici pa je vsa tista velika nemška večina samo žalostna družba poturic, ki je postala to, kar je, le vsled terorizma nekaterih hujšakcev, in katere veliki del bo takoj pokazal svojo pravo barvo, kakor hitro se temu terorizmu odstriže peroti.

Za nas pa je merodajni tisti znameniti četrtkov semanji dan, ki pokaže, da sta v Celovcu najmanj dve tretjini slovensko razumevajočega in govorečega prebivalstva. Seveda, ako bi oficijelno povprašali tisto množico, ki je govorila še pravkar na

trgu slovenski, ali zna slovenski, bo več kot polovica njih to utajila, deloma iz strahu, deloma iz sugeriranega, jim sramu pred jezikom, ki ga je edino govoril in znal njihov ded... To pa za nas seveda ne more biti merodajno. Nič ne del! Celovec je bil in bo slovenski, in kakor hitro zaveje drug veter, tedaj boste videli, kako bodeta tisti dve tretjini hitro znali slovenski, in kako bo vsakdo iz te družbe tekmoval in se celo bahal z znanjem slovensčine. In tedaj bomo imeli v jugoslovanskem Celovcu in Beljaku tisto sliko, ki smo jo imeli v letih petdesetih! Bo pač vsak dan — četrtrek!...

Javen shod JDS v Mestnem domu.

Včeraj ob pol 11. uri dopoldne se je vršil v Mestnem domu zelo dobro obiskan javen shod JDS. Bivši naš državni poslanec dr. Vladimir Ravni-har je predlagal za predsednika zborovanja profesorja dr. Ilešiča, katere izvolitev je bila navdušeno sprejeta. Predsednik dr. Ilešič je presrečno pozdravil zborovalce, nato pa podal besedo glavnemu govorniku, bivšemu državnemu poslancu ljubljanskemu dr. Vladimiru Ravniharju. Ta je v izborni zasnovanem govoru opisal zadnje vzdihe bivšega avstrijskega parlamenta, težkoce in križev pot, ki so ga morali hoditi slovenski poslanci pod bi-rokratsko-nemškim sistemom in veliko zaupanje, ki so ga imeli Slovani v zmago pravičnosti, v zmago slovanske stvari. Očrtal je nadalje tudi ideje in misli, ki nas družijo z novoustanovljeno svobodno jugoslovansko državo ter končno položil mandat, ki mu ga je izročilo zavedno ljubljansko občinstvo pred sedmimi leti, nazaj v roke volilcev. — Ker je ta govor našega bivšega državnega poslanca vsekoli stvaren, zanimiv in nam razkriva marsikaj, kar do sedaj volilci še niso vedeli, ga pri-nesemo te dni v celoti. — Živahno dolgotrajno odobravanje je sledilo govornikovim izjavljanjem. Kot drugi govornik je nastopil gospod inženir M. Suklje. V dobro zasnovanem govoru je govornik sviril pred ono kulturo, ki nam prihaja od Nemcev in ki je kljub vnjanji civilizaciji do kosti barbarska. Spoznanje tega dejstva nam bo tem lažje omogočilo našo popolno emancipacijo od te kulture, zlasti še, ker se nam v novi državi odpira ves svet s svojo boljšo, svetovno kulturo. Govornik poudarja nato škodljivost habsburške dinastije, ki je od njenega ustanovitve pa do zadnjega potomca tega rodu na prestolu prizadejala vsem narodom, zlasti pa slovenskim, mnogo gorja. Spominjal je na strahovladno nemških in madžarskih plemenitašev, grofov, baronov, vitežev reda Marije Terezije ter pozval zborovalce, da naj strgajo iz src, misli in čutov vsa ona čustva, ki so stoletja zastupljala našo javnost. — (Živahno, dolgotrajno odobravanje.)

Nato je predlagal gospod dr. Fe-tich - Frankheim naslednjo resolucijo:

I. Z navdušenjem pozdravljamo sklep Narodnega Vijeća v Zagrebu z dne 24. novembra t. l. ki proglašja ujediničenje države SHS, v tem zmislu, da se jugoslovansko ozemlje v bivši Avstro - Ogrski popolnoma združi s Srbijo in Crno goro. — Ta država mora biti politično enotna z enim parlamentom in eno vlado. — II. Ustava in uprava naše države budi urejena po načelih demokratizma. Zato zahtevamo: a) Državna zbornica naj se voli na podlagi splošne, enake in tajne volilne pravice s proporcno od vseh polnoletnih državljanov brez razlike spola, stanu in premoženja. b) Poleg državnega zbora ne priznavamo nobene druge državne zakonodajne oblasti. c) Državna zbornica izbira sebi odgovorno vlado. d) Ustava mora biti taka, da je ne more omajati niti ena, niti druga oblika vladovine. — III. V državi naj velja socialna pravičnost. Pod zunanje enakimi pogoji naj si vsakdo lahko ustvari človeka vredno življenje. Ne priznavamo posameznikom, stanovom in napravam nobenih privilegij. Zahtevamo: a) takojšnjo odpravo in razlastitev v špekulativne namene med vojno iz vojnihih dobičkov kupljenih posestev, c) železnice, izraba vodnih sil, zavarovanje in drugi veliki obrati, ki služijo razen privatnim tudi javnim interesom, naj pridejo čimprej narodu v roke. Napram akcijskim družbam in drugim velepodjetjem je nemudoma uvesti državno

nadzorstvo. IV. Neobhodno potrebno je, da nastopi vlada ujedinjene države SHS, nemudoma in z vso odločnostjo proti krivični okupaciji jugoslovanskega ozemlja po Italijanih. Izposluje naj se, da se italijanske čete takoj umaknejo z našega narodnega ozemlja. — V. Ker so zaloge naših domačih pridelkov že skoro izčrpane, prosimo Narodno Vijeće v Zagrebu, oziroma Državno vlado ujedinjene države SHS, za uvoz živil in drugih potrebščin iz Banovine, zlasti pa iz Amerike. Pozivljamo merodajne faktore, da razjasne naš obupni položaj glede prehrane tudi predsedniku Wilsonu in ga naprosijo za čim izdatnejšo in nujnešo pomoč.

Resolucija je bila soglasno, z navdušenjem sprejeta. Predsednik zborovanja prof. dr. Ilešič se je zahvalil nato glavnemu govorniku dr. Ravniharju, ker je čul ne samo krasen in vse skozi zanimiv govor, marveč ker ga je čul iz ust moža, ki se pred in med vojno ni omadeževal niti z najmanjšim dejstvom ali besedo. (Viharno odobravanje.) Zahvalil se je tudi gosp. inž. M. Sukljeju za njegove krepke besede, ponavljajoč, da je skrajni čas, da vržemo iz sebe vse, kar nas je omadeževalo in morilo skozi toliko stoletij. Končno je izjavil, da odklanjamo vsak federalizem, vsako cepljenje narodov, vsak separatizem ter končal z besedami: »Živela svobodna, skupna in nedeljiva Jugoslavija! Živela Srbija!« (Živahno, dolgotrajno odobravanje.) Zborovalci so se nato mirno razšli.

Delegati N. V. pri regentu Aleksandru.

Ljubljana, 30. novembra. (Lj. k. u.) Zagreb, 29. novembra. Iz Beograda poročajo preko Zemuna: Danes ob 10. uri dopoldne so se v tukajšnji mestni hiši začela pogajanja med odposlanci Narodnega Vijeća v Zagrebu in zastopniki vlad ter parlamentov kraljevine Srbije ter Crne gore. Pogajanja zadevajo nadaljnje ukrepe, potrebne vsled proglasilve ujediničenja vseh jugoslovanskih ozemelj v eno edinstveno državo. Predvsem je potrebno sporazumljenje glede vpostavitve skupne vlade enotnih določil za prehodno dobo. Odposlanci Narodnega Vijeća imajo v tem pogledu nemejeno pooblastilo in morejo skleniti dogovore, obvezne za vse ozemlje. Sklenjene določbe obdrže moč samo za dobo do dne, ko se sestane ustavotvorna skupščina iz vseh jugoslovanskih ozemelj in stori končnoveljavno ustavo. — Večina odposlancev je v Beograd preko Zemuna dospelo že včeraj opoldne. Ko so se odposlanci vozili po Hrvatski in Slavoniji, jim je narod povsodi prirejal srčne ovacije. Posebno iskren in lep je bil sprejem v Zemunu in v Beogradu. V obeh mestih jih je pričakovala tisočglašva množica in so k sprejemu došle vojske in civilne oblasti. V Beogradu so jih pozdravili zastopniki srbske kraljeve vlade in županov namestnik. Beograd je slovesno okrašen. Na hiši, ki v njej biva regent Aleksander, plapolja poleg srbske tudi hrvatska in slovenska trobojica.

Zagreb, 1. decembra. (N. o.) Iz Beograda se poroča: V petek popoldne in včeraj dopoldne so se nadaljevale seje NV, o aktualnih vprašanjih s srbskimi zastopniki. Za ta pogajanja se je izvolil ožji odbor treh članov in sicer sta bila izvoljena oba predsednika NV, Svetozar Pribičević in dr. Pavelić ter dr. Smol-laka. Seje se vrše v prostornih mestnih občinah, ki je dala na razpolago vse potrebno. Regent Aleksander je sprejel v posebnih avdijencah vse odlične člane delegacije. S podpredsednikom dr. Pavelićem je razpravljal celo uro o vseh važnih političnih in gospodarskih vprašanjih. V novi državi bo v polni meri spoštovana enakopravnost vseh plemen. Dr. Pavelić je odnesel od avdijence najlepše utise ter je izjavil, da je regent popolnoma demokratskega mišljenja in navdušen Jugoslovan. — Napram podpredsedniku Svetozar Pribičeviću je regent poudarjal, da se smatra za člana celokupnega naroda. V novi državi ne bo nobena narodnost imela kakšne hegemonije nad drugo. Regent je sprejel člana NV, dr. Frana Baraca, vseučiliškega profesorja iz Zagreba, dr. Janko Šimraka, glavnega urednika »Narodne politike«, poverjenika za železnice Večeslav Wilderja in poverjenika za notranje zadeve v Bosni dr. Josu Sunarića. Napram dr. Šimraku se je regent izjavil, da odobrava

program dr. Kreka glede notranje ureditve jugoslovanske države. Poverjenika Wilderja je vprašal, ali upa in na kak način se bodo med nami odpravili vsi spori glede državne oblike. On da odpotuje v Pariz, pa bi si bil pred odhodom rad na jasnem. Srbija ne bo stavila ureditvi države SHS, nikakih ovir. Izrazil je svoje zadovoljstvo in veselje nad dejstvom, da so bile srbske čete povsod tako pristrsko sprejete. S priznanjem je govoril o Narodnem vijeću, kot avtoriteti za narodno ujedinjenje. Obljubil je, da bo na svojem povratku iz Pariza obiskal Ljubljano in Zagreb. — Včeraj je bil sprejet v posebni avdijenci tajnik Narodnega Vijeća dr. Albert Kramer. Regent se je razgovarjal o političnih razmerah v Sloveniji. Dr. Kramer je naglašal, da vidi Slovenija svojo rešitev v enotni državi SHS, katera bo zavarovala naše slovensko narodno ozemlje, tako proti jugu in proti severu. Prestolonaslednik je izjavil, da dobro pozna Gorico in Goriško. Gorico pozna iz časa, ko se je mudil na italijanski fronti. Prepričan je, da je prebivalstvo teh pokrajin pretežno slovensko, ter ima trdno vero, da bo vprašanje našega teritorialnega ujedinjenja rešeno v naše popolno zadovoljstvo. V daljšem razgovoru je razpravljaval prestolonaslednik o raznih vprašanih, tičočih se Slovencev in svetovnega položaja sploh. Poslovil se je od dr. Kramerja, zagotavljajoč ga, da se posebno zanima za slovenski del našega naroda, ki se skozi stoletja znal obraniti germanskega navalu in je stražil tako cel jugoslovanski narod.

Adresa delegacije.

Belgrad, 1. decembra. (N. o.) Na včerajšnji popoldanski seji so sestavili delegati Narodnega Vijeća SHS politično adresu, katero bodo izročili prestolonasledniku Aleksandru v posebni svečanostni avdijenci. Seji je prisostvoval zastopnik srbske vlade finančni minister Stojan Protić.

Novi srbski kabinet bo obsegal vso Jugoslavijo.

Belgrad, 2. decembra. Dočim se vrne Pašić v Belgrad, bo svoje ministristvo rekonstruiral v toliko, da bo vanj sprejel zastopnike vseh Jugoslovancev. Delokrog tega kabineta bo obsegal vso Jugoslavijo.

Pariz, 2. decembra. Člani nove srbske vlade, ki so bili še v Parizu, so že odpotovali v Srbijo. Skupno z njimi so odpotovali tudi člani srbske skupščine, ki so za čas vojne uživali gostoljubnost entitnih držav.

Ententa in jugoslovanska vprašanja.

Belgrad, 1. decembra. (N. o.) Srbski poslanik iz Londona javlja: Včeraj sem podvzel primerne korake radi postopanja Italijanov na Reki. Lord Robert Cecil mi je obljubil, da bo naredil vse, kar je v njegovi moči, mi pa moramo svetovati Slovencev in Hrvatov, da ostanejo mirni in trezni do definitivne rešitve našega vprašanja na mirovni konferenci. Naše zadeve bodo povoljno rešene, ako bomo znali mirno in dostojno ohraniti mir in red v onih krajih, kjer se pojavljajo nemiri.

Belgrad, 1. decembra. (N. o.) Srbski poslanik iz Pariza javlja: Na mojo intervencijo v zadevi pritožb države SHS zaradi oviranja jugoslovanskega parobrodnege prometa s strani Italijanov sem dobil odgovor, da je za rešitev tega vprašanja kompetenten zavezniški admiralistični komisariat v Pulju. Ta komisariat bo odločeval v zadevi vseh pritožb in prošnji. Do njega naj se obračajo vsi lastniki jugoslovanskih brodov.

Iz Zagreba.

Hrvatsko vseučilišče Wilsonu.

Zagreb, 1. decembra. (N. o.) Rektor hrvatskega vseučilišča dr. Rustini je odposlal v imenu univerze sledečo brzojavko: Prezident Wilson White House, Washington U. S. A. Gospod! Senat hrvatskega vseučilišča v Zagrebu izraža razpoloženje v celem troednem narodu SHS, če protestira proti okupaciji jugoslovanskih pokrajin po italijanski vojski. Italijani hočejo v zmedeni prehodni dobi pod krinko okupacije in v imenu zaveznikov pripravljati aneksijo zasednih pokrajin kraljevini Italiji. S tem očitno kršijo načelo samoodločbe narodov, katero ste postavili Vi, gospod predsednik, ob odobrenju celega kulturnega sveta za temeljno načelo, za ureditev rodbine narodov. Zaupajoč v Vašo modrost in pravičnost, prosimo Vaše močeno zaščito za teritorialno nedotaknjenost naše mlade jugoslovanske države. — Zagreb, 29. novembra. — Dr. Ivan Rustini l. r.

Za slovesen sprejem dr. Trumbića in dr. Korošca.

Zagreb, 1. decembra. Občinski svet je sklenil, da bo slovesno sprejel dr. Trumbića in dr. Korošca, kadar se vrne iz Švice.

Za ujedinjenje!

Split, 1. decembra. (N. o.) Dalmatinska narodna vlada je poslala srbski vlad v Belgradu naslednjo brzojavko: Francoske in ameriške komisije na naši obali vprašujejo, ali je že izvedeno ujedinjenje kraljevine Srbije in jugoslovanskega ozemlja bivše Avstro - Ogrske. Zavezniški častniki povdariajo nujno potrebo, da

se to vprašanje že enkrat definitivno uredi. Narodna vlada dalmatinska zaklinja zato v imenu vsega dalmatinskega prebivalstva vse kompetentne faktorje, naj brez oziroma na postranska vprašanja proglase formalno ujedinjenje vseh SHS od Jadrana do Vardarja v enotno državo, ter da takoj postavijo enotno reprezentanco in vodstvo.

Poročila iz Dalmacije.

Podadmiral Millo je imenoval za nadzornika vseh italijanskih sol na zasedenem ozemlju prof. P. Domiacusicha in naznanil to svojo nezakonito odredbo namestniku. — Trije italijanski častniki so imeli pred kratkim v zadrskem gledališču govore, v katerih so zatrjevali občinstvu, da je okupacija s strani Italije definitivna in da se bo raztegnila tudi na Split in ostalo Dalmacijo. Norčevali so se z Jugoslavi in rekli, da so Jugoslavi slepi in nespametno verovali v uresničenje jugoslovanskih ciljev. Nato je šlo nekaj ljudi na breg pozdraviti ameriško torpedovko. Ko so tam dobili škofa Carica, so začeli kričati: Abbasso la Jugoslavia, abbasso l' Austria numero due, fora i Croati! in tako dalje. — Ko sta se peljali mimo Zadra dve lahki ameriški torpedovki, so Italijani baš pričakovali nov kontingent karabinerjev. Ko so se pojavile ameriške zastave na brodovih, so se prikazale tudi številne ameriške zastave. Amerikanci so odgovarjali, mahajoč s hrvaško zastavo in pozdravljajoč Jugoslavi. — S Paga poročajo, da je kontreadmiral Notarbartolo izjavil tamkajšnjemu Narodnemu odboru, da je italijanska vojska prišla po naredbi entente in da okupacija ne odloča o usodi okupiranega področja, o čemur bo odločil mirovni kongres. — V znamenju reda in mira so Italijani v Konuži sneli jugoslovanske zastave. — V Šibeniku so imenovali linijskega kaptana Lodola za komisarja s pravico nadziranja v vseh uradih. Mestnemu odboru se je istočasno naznanilo, da je razpuščen. Podan je protest proti italijanskemu nasilju. — Po naredbi francoskega admirala v Boki bo dala francoska vojska iz zaplenjenega blaga razbite armade avstrijskega generala Pflanzer - Baltina veliko količino hrane Dalmaciji, in sicer 500 ton moke, 200 ton mesa, 33 ton soli, 1000 ton krompirja in 5 ton kave itd.

Spopadi v Zadru.

Zagreb, 1. decembra. Iz Dalmacije so došla poročila o krvavih spopadih med hrvaškimi in italijanskimi prebivalstvom v Zadru. V Zader je priplul oddelek japonskih vojnih ladij. Hrvatje so jih hoteli demonstrativno pozdraviti. Ko so šli v sprejedu proti pristanišču, so jih zaderski Italijani napadli in prišlo je do pretepa. Italijanski poveljnik je sicer poslal oddelek svoje vojske, da vzpostavi mir in red, toda italijanski vojski so se držali docela pasivno in niso storili ničesar v zaščito napadenih Hrvatov. Italijani so metali na Hrvatse kamne in streljali z revolverji.

Zagreb, 1. decembra. Po vesteh, ki jih je dobilo poverništvo za Dalmacijo pri Narodnem vijeću, delajo italijanske okupacijske oblasti na to, da bi v deželi izzvale nemire. Ovirajo uvoz živil in drugih potrebščin. Promet med Zadrom in ostalinimi mesti so docela ustavili. Ta odredba je seveda nad vse mučna, ker je bil dosedaj Zader sedež deželne uprave. Narodna vlada se je zato obrnila za pomoč na Narodno vijeće v Zagrebu in na srbsko vlado v Belgradu.

Pismo iz Trsta.

1. decembra.

Pri guvernerju Petiti di Roreto je bil vodja tržaških socialistov dr. Puecher, ki je interveniral radi valute in prehrane. Valuta je znašala poprej 150 K za 100 lir, včeraj pa poskočile lire na 175, danes zvečer na 180 K. Glede valute se je guverner kratkoma odrezal, da naj bodo tu začasno zadovoljni, da sploh gre tako in da pravzaprav Italija bi ne smela sploh pripoznati avstrijskega papirnatega denarja, ker se ga je kar na vagone dnevno tiskalo. Iz teh besed je posneti, da bodo krone vedno dalje padale. Radi tega grozi ljudstvu popolno obubožanje. Ta okolnost vzbuja v vseh slojih skrbi in veliko nezadovoljnost. Javno pa si danes še nihče ne upa kritizirati teh razmer, ali pride dan, ko bo prišel obrat. — V državnih uradih se je strogo prepovedalo govoriti, da je zasedba provizorična ali da utegne postati Trst še mednarodno prosto mesto. — Aprovizacija se je v Trstu nekoliko izboljšala, cene živil pa so na sploh še take, kakor med vojno. Pri oblikah pa so ene znižali vsi trgovci za 40 odstot. — »Slov. Narod« ne prihaja v Trst od prvih dni novembra. Kakor čujemo, je tu ustavljen. — Vojaštva in oficirjev kar mgolji po mestu. Hoteli so polni in ne dobiš nobene sobe. Vsaka družina, ki ima več kakor tri sobe, mora četrto oddati oficirjem. Dne 27. pr. m. je došel v Trst Attilio Hortis, pozdravljen v hotelu »Savoiac«. Množica mu je priredila ovacije, fakinaža pa je zunaj klicala tudi »evviva la polenta«, »evviva la Spagna dove si manja«, hudobneži so kričali celo »evviva la grippac«, znaki, da je nižje ljudstvo lačno tudi pod italijanskim vladom, ki ga je »odrešil« in ž njó skrajno nezadovoljno. — Vožnja iz Ljubljane v Trst je do Logatca prav dobra, ali že od Logatca dalje pa je pravi križ. Ves promet na okupacijskem ozemlju je naravnost škandalozen in vlak prihaja v Trst okoli 11. ure zvečer. Po izkaznicah ne prašajo in tudi prtljage ne preiščejo. Karabinier je samo potilje na prsih, če nimaš skritega orožja. — Ni resnična vest, da ljudje internirajo, pač pa je vse mirno. — »Comitato per l'espurgo di Trieste italiana«, (o katerem poročamo na drugem mestu. Opazka uredni.) je hotel »očistiti« vse urade, šole itd. vseh nepriljubljenih uradnikov in drugih oseb. — Trst živi še vedno v znamenju harlekinov, ki utegnejo s svojo brezgledno politiko napraviti zadnje simpatije drugodnih deželanov in sosedov. Ta politika bo »italijanskemu Trstu« še neizmerno škodovala.

Italijani v Trbižu.

V Trbižu in okolici se nahaja sedaj mešana italijanska brigada »Porto Mauricia«, močna približno 6000 mož, pod poveljstvom generala Luzzatta, rojenega Tržačana, njegov adjutant je nadporočnik Faidutti. Celovške »Freie Stimmen« poročajo, da so našli Italijani v Trbižu še velike erarične zaloge, zlasti drv pa tudi živil še prav obilo. Vidi se, da so bila vojaška skladišča polna, ko je civilno prebivalstvo stradaló. Ko je šlo ogrsko vojaštvo skozi Trbiž, je plenilo, kar je dobilo in napravilo povsodi ogromno škodo. Solsko poslopje je v notranjosti razdejano in strašno ponesnaženo. Italijanski oficirji se trudijo z nemščino, da bi dopovedali ljudem, po kaj so prišli. Civilnemu prebivalstvu je bilo takoj prvi dan odvzeto vse orožje. Za promet so urejene prepustnice, povsodi je mir in varnost. Okrajno sodnijo so prevzeli Italijani in že posluje tam italijanski sodnik, druge urade prevzamejo v kratkem. Italijani rekvirirajo zlasti krmo za konje, v Ziljski dolini tudi živino. Živil iz Italije ni. Steklenica vina Chianta, ki vsebuje skoro 2 litra, stane 7 K. Italijanski oficirji pravijo, da hoče Italija obdržati Kanalsko dolino in ozemlje Trbiža in Rablja.

Nemške nasilnosti v Ziljski dolini.

Beljak, 2. novembra. Nemcem in Nemčijem v Ziljski dolini je jel rasti gresen. Dočim so bili preje docela mirni, divjali in razsajajo sedaj in napadajo dejansko slovensko prebivalstvo. Slovencev groze, da jih bodo obesili, ako se ne izjavijo, da hočejo ostati pod »Deutsch - Österreich«. Pred nekaj dnevi so hoteli Slovenci privedi shod v Stebnu (Sv. Stefan) v Ziljski dolini, občini, ki je popolnoma v slovenskih rokah. Prišlo je neki nemški narednik s 6 možmi in s silo preprečil shod, ki so ga sklicali živinozdravniki Ravter, poročnik Malič in Felaher in več drugih Slovencev. Župana Urbanca so zaprli v svinjak. K župniku Pelnaržu so vdrli in mu zagrozili, da ga bodo dejansko napadli, ako bi podpiral slovensko propagando. Poročnik Felaharju so pretili, da mu zažgo hišo, ako se bo še nadalje zavzemal za slovensko stvar, na Ravtarja in Maličaso so celo streljali. To so nevarne razmere in treba je nujne odpomoci, ker je slovensko prebivalstvo vsled nemških nasilnosti že docela zbegano.

Velikovec zaseden.

Velikovec, 1. decembra. Nadporočnik Malgaj je z oddelkom celjskega pešpolka in s četo srbske vojske zasedel mesto in važne postojanke v okolici.

Položaj v Mariboru.

Maribor, 30. novembra ob 11. uri 30 min. ponoči. (Lj. k. u.) Na glavnem kolodvoru opravljajo vso železniško službo slovenski železničarji. Nemški železničarji so jim vse posle izročili brez odpora. Tudi poštna služba je vsa v slovenskih rokah. V Mariboru je iz Ljubljane dospelo večje število slovenskih poštinih uradnikov in uradnic pod vodstvom poštnega višjega oficijala Franca Čuša. Slovenski železniški delavci so nehali stavkati in so se vrnili na delo. Nemško železniško delavstvo doslej še ni popustilo stavke, zdi se pa, da namerava v kratkem z delom začeti. Nemci ne propuste nobenega vlaka. Zato nekaj časa na jug ne bo pošte. Ne časopisov. V Mariboru vlada mir.

Maribor, 1. decembra ob 8. zvečer. Vlaki vozijo do Spielfelda. Danes popoldne so odšli iz Maribora železniški uradniki in uslužbenci v Spielfeld, da omogočijo promet med Spielfeldom in Radgono. Železniški promet med Spielfeldom in Bruckom na Muri počiva, ker stavkajo na ti progi vsi železničarji. Severno od Brucka je promet normalen. Po koroški progi je bil poslan poseben vlak z nalogo, da rekonoscira položaj. Nadejati se je, da bo jutri, v ponedeljek, promet vzpostavljen. Slovenski železniški uslužbenci, ki so prvotno seveda zapeljeni, tudi stavkali, so se že vrnili na delo. Delavnice prično z delom jutri, v ponedeljek, kljub hujskanju z gotove strani. Kolodvor je zastražen, v bližino ne sme nihče, ki ni tu za postajo. Stavkujoči imajo danes zvečer shod. Gotovi nemški krogi, ki so izzvali to stavko, so silno poparjeni, ker se jim načrti niso posrečili, nemško občinstvo pa je naravnost ogorčeno, zlasti ker se je izvedelo, da je promet severno od Brucka docela normalen.

Šoštanj, 1. decembra. Slovenci so prevzeli občinske posle v svoje roke. Vsi nemški napisi so izginili.

Ptuj, 1. decembra. Posle mestnega magistrata je včeraj prevzel dr. Jurtela, posle okrajnega zastopa pa M. Brenčič. Ptuj ima že slovenske ulične napise.

Iz bratske Češke.

Nov praznik na Češkem.

Praga, 1. decembra. Upravni svet Narodnega vjebra je stavil vladni predlog, da naj se proglasi dan 6. julija (Janez Hus) za narodni praznik, odpravi naj se pa praznik na dan 16. maja (Janez Nepomuk).

Češko - ogrska pogajanja.

Praga, 1. decembra. Češki korespondenčni urad javlja: Češki konzul v Parizu, dr. Štěpánek, ki je pred kratkim dospel iz Pariza v Prago, se je podal v važni misli v Budimpešti. Ententa je izrazila željo, da naj se vprašanje mej med Čehi - slovaško republiko in Ogrsko uredi še pred mirovnimi pogajanj. Po povratku iz Budimpešte se poda dr. Štěpánek zopet nazaj v Pariz.

★

Praga, 1. decembra. Za interdata nemškega gledališča v Pragi je imenovan glavni urednik socijalno - demokratskega lista »Pravo Lidu«, poslanec Němec.

Praga, 29. novembra. O dogodkih v Mostu izvaja »Večec«. Ti dogodki imajo mnogo globlji pomen, kot se zdi. Poulični boji so se zunanji okvir dogodkov. Pravi pomen dogodilja je v tem, da kažejo vsemu svetu pravi položaj v germaniziranih pokrajinah na Češkem. Nemci so se polastili ozemlja kot popolnoma nemške pokrajine. Dogodki pa so vsakega prepričali o nečem: drugem, namreč da popolnoma češko ozemlje pokriva le tanka nemška plast. Kakor v Mostu, je tudi vsepovsod v germaniziranih pokrajinah na Češkem.

Liberec, 29. novembra. (Kor. urad.) Tiskovni urad deželne vlade poroča: Češke čete so zasedle mestni dom v Bilini. Tamkaj se nahajajoče češke čete so vzleč županovi izjavi, da se umaknejo samo sili, v četrtek zasedle mestni dom in preiskale vse njegove prostore. Deželna vlada je poslala državnemu svetu brzojavno zelo oster protest in prosila, naj ta protest sporoči predsedniku Wilsonu.

Iz bratske Poljske.

Varšava, 29. novembra. (Koresp. urad.) Kakor se je uradno dognalo, znašajo poljski oddelki ki stoji sedaj na Poljskem, 80.000 mož. Iz teh oddelkov se pravkar sestavlja enotna armada.

Varšava, 29. novembra. (Lj. kor. ur.) Poročilo generalnega štaba od 29. novembra: V okolici mesta Kielce se vrše boji z roparskimi tolpmi. — Operacije v vzhodni Galiciji se nadaljujejo. — Vzhodno od Lvova smo zasedli Brzezowice. Skupina polkovnika Swobode je zavzela Felsztyn. En del skupine generala Roje je podvel akcijo v smeri južno od Lvova. Sovražnik stoji ob črti Zolkiew - Kulikow - Dawidow - Solonka Wielka.

Iz Avstrije.

Protest Nemške Avstrije proti zasedbi Mosta.

Dunaj, 1. decembra. (Lj. kor. urad.) Nemško - avstrijski državni urad je poslaniku Čehi - slovaške republike izročil protestno noto zaradi nasilne zasedbe mosta in aretacije župana dr. Herolda.

Nemci nameravajo razveljaviti protislovenski zakon.

Dunaj, 1. decembra. Nemško - avstrijski narodni svet namerava v sredo, 4. decembra razveljaviti sklep zbornice z dne 24. novembra (to je znani zakon, ki odreka vsem Nemcem volilno pravico) ter namerava v drugem branju tega zakona prvi sklep razveljaviti.

Iz Madžarske.

Madžarska nasilstva.

Zagreb, 29. novembra. V St. Jurju v Medjimurju je obhodna straža, ki so jo tvorili ogrski vojski in orožniki, izropala župnikovo stanovanje. Vlomila je v blagajnik župniške cerkve in iz nje vzela 40000 kron. Tudi iz drugih krajev prihajajo vesti o sličnih nasilstvih ogrskega vojaštva. Slovensko prebivalstvo beži trumoma čez hrvaško mejo in prosi jugoslovansko vlad za pomoči. — Ogrske oblasti v Medjimurju so izdale ukaz, da morajo vsi moški med 17. in 50. letom nemudoma odrediti ki svojim ogrskim polkom. Pozvanci pa nočejo k polkom, ker se nadejajo, da skoro pride jugoslovanska armada. Ko so nekateri izmed njih izjavili, da so Jugoslavi in da hočejo k slovenskemu kadru v Ljutomer, so Ogrje zapretili, da jih bodo dal aretirati in strogo kaznovati, če bi kdo ušel. — Dne 24. novembra je ogrska obhodna straža, ki jo je vodil nadporočnik Škalet, ustrelila posestnika Rastana iz Trnja, ki je prostovoljno služil pri jugoslovanski armadi v Ljutomeru in ki je ponoči prišel posetiti starše.

Ogri v stiskah.

Budimpešta, 1. decembra. (Lj. kor. ur.) Sročni je dospelo semkaj iz Novoga Sada vojaško ententno odposlanstvo, ki se bo tukaj etabliralo kot ekspozitura admirala Trowbridgea, ki je od zaveznikov določen za poveljnika donavskega paroplovstva.

Cenzura na Madžarskem odpravljena.

Budimpešta, 30. novembra. (Kor. ur.) — Ogrski kor. urad.) Vlada spominja ponovno vse oblasti na to, da je cenzura popolnoma odpravljena. Pač pa kontrolirajo Francozi v smislu pogodbe za premire pošte in brzojave.

Iz Nemčije.

Aspiracije bivšega nemškega cesarja na prestol.

Amsterdam, 30. novembra. (Lj. k. ur.) Glasom poročila Reuterjevega urada trdi »Daily Mail«, da je od ugledne nevtalne osebnosti doznala, da se prejšnji nemški cesar bavi z mislijo, vrniti se na Nemško, da zopet uveljavi svoje pravice do prestola. »Daily Mail« priporoča, naj se prejšnji cesar in bivši prestolonaslednik spravita v območje aliancne, kjer naj počakata odločitev o svoji usodi.

Bavarska prosi za svoje ladje.

Budimpešta, 1. decembra. (Lj. k. ur.) Bavarska vlada je odposlala na ogrski Narodni svet nastopno brzojavno prošnjo: Ogrska vlada namerava izročiti Srbiji bavarske ladje, da izpolni pogoje za premirje, stavišene od entente. Bavarska vlada naprosi z ozirom na prijateljske odnose med Ogrsko in Bavarsko, da ogrska vlada ne stori tega koraka in da dovoli bavarskim ladjam i nadalje podonavsko plovstvo.

Razkroj Nemčije.

Bremen, 1. decembra. V sled pritiska 4000 stavkujočih delavcev, je sklenil vojaški in delavski svet razoroženje vojaštva in oboroženje proletarcev. Razven tega se je sklenila razlastitev socialističnega lista »Bürgerzeitung« v Bremenu. Vojaški svet se je tem nameram svojih voditeljev uprl, vojski so zatvorili vojašnice ter pripravili vse za oboroženo obrambo.

London, 1. decembra. V Nemčiji so zgradili tekom vojne, kolikor se je dalo doznati, kakih 360 podmorskih čolnov; od teh je ententa v teku vojne ugonobila nad 200, okrog 150 podmornikov pa je morala Nemčija izročiti ententi sedaj.

★

Berolin, 1. decembra. Semkaj je dospelo 5 ameriških žurnalstov, deloma z aeroplani, deloma z avtomobili. Hoteli so se tu informirati o prečnem vprašanju prehrane. Danes so dobili ti častniki od svoje vlade poziv, naj takoj zapuste Nemčijo.

Berolin, 1. decembra. Češka republika je zaprla celo brzojavno omrežje proti Nemčiji.

Monakovo, 1. decembra. Bavarski ministrski predsednik zahteva obtožbo bivših državnih tajnikov: Zimmermanna in Jago-

wa, ki sta v zvezi z drugimi vojnimi hujskacijami vzrok vojne, oziroma njenega nadaljevanja.

Razne vesti.

Wilsonovo potovanje v Evropo.

Washington, 29. novembra. (Lj. k. ur.) Wilsonovi načrti za njegovo udeležbo na mirovni konferenci so dogotovljeni. Ura njegovega odpotovanja še ni določena, gotovo pa je, da se početkom prihodnjega tedna odpelje na prej nemški ladi »George Washington«, ki je za potovanje že pripravljena.

Švica hermetično zaprta.

Praga, 1. decembra. Češki korespondenčni urad poroča: Švica je zaprla svoje meje. Tudi zastopnik praške obrtne zbornice, ki se je hotel podati k važnim konferencam v Švico, ni dobil od švicarskega poslanika v Pragi dovoljenja. Nekemu drugemu prosilcu je švicarski konzul izjavil, da je zvezni svet v Švici sklenil zapreti vse meje do končanih mirovnih pogajanj.

Padec vrednot Avstro - Ogrske in Nemčije.

London, 30. novembra. (Lj. kor. ur.) Urednik finančnega oddelka lista »Daily Telegraph« piše o nemških finančah: Depresija marke in krone vzbuja v nevtalnih deželah mnenje, da so Nemčija, Avstrija in Ogrska popolnoma bankrotne. Vendar se tem nestanovitnostim na borzah ne sme pripisovati prevelik pomen. Sredstva Nemčije so še vedno zelo velika. Nemčija z lahkoto zmora plačila. Njeno rudniško bogastvo samo se ceni na 250.000 milijonov sterlingov.

Mirovna pogajanja.

New York, 30. novembra. (Lj. k. urad.) Pomorski tajnik Daniels je izjavil v nekem govoru nastopno: Bodoča mirovna pogajanja se bodo morala vršiti z nekako prinesio usmiljenja s slabimi in ne s strastjo razdraženosti. Zavezniki in združene države so zmagali. Filozofija vseh narodov je sedaj, da mora imeti vsakdo, bodisi visok ali nizek, bogataš ali siromak, prosto pot do razvoja. Z Nemčijo bo treba postopati na mirovni konferenci trdo. Njen zločin zasluži tako kazen, da bo bodočnost zanjemena.

London, 29. novembra. (Lj. k. ur.) Reuterjev urad poroča: Kolonialni minister King je v svojem govoru, ki ga je imel v Bristolu rekel to-le: Kot član odbora ki ga je imenovali ministrski predsednik zato, da presoja kazen, ki naj bi se naložila Nemčiji, moram izjaviti, da se od Anglije in zaveznikov ni treba bati prevelike, neumestne prizanesljivosti. Nedvomno je bilo zagrešeno dvoje zločinov proti mednarodnemu pravu. Prvi zločin, naprejen proti človeštvu, je bil, to veliko vojno sploh nameravati in drugi je bilo kršenje mednarodnega prava. Delovati moramo na to, da se nauki te strašne vojne ne pozabijo. Skrbeti moramo za to, da našo sedanje pravično, neustrašno in brezobzirno ravnanje onemogoči za vselej, da bi se slični zločini v svetovni zgodovini mogli ponavljati.

London, 29. novembra. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: V svojem današnjem govoru je izjavil Lloyd George, da mora biti mir, ki bo sklenjen, pravičen in nepostuljiv. Glede odškodnin je omenil Lloyd George, načelo je, da mora, kdor izgubi, tudi plačati in po tem načelu bomo uravnali svoj nastop na mirnem Nemčiji, ki bo morala plačati stroške sedanje vojne do mej svojih zmognosti. Lloyd George se je nato dotaknil vprašanja, ali ni nikdo kazniv za zločin vojne in dostavil: Ne nameravam voditi politike meščevanja, vendar pa moramo ravnati tako, da bodo v bodoče ljudje, ki bi hoteli ravnati po vzgledu vladarjev, ki so vsi svet poglani v to vojno, vedeli, kakšna usoda jih čaka. Mislim, da je upravičeno, ako pozovemo na odgovornost tudi one ljudi, ki so z našimi vjetniki nečloveško ravnali. Anglija bo stopila v tem oziru s čisto vestjo pred sodišče. O krivdi povzročiteljev vojne je rekel Lloyd George: Mnenja smo, da mora biti preiskava pravična, brez postuljivosti in da mora dovesti do končnega obračuna. Kar se tiče roparskega počenjanja podmornikov, morajo morskari roparji prejeti zaslužno kazen. Kdorkoli uničuje zemljo drugega, mora biti pozvan na odgovor.

London, 29. novembra. (Lj. k. ur.) Reuterjev urad poroča: V onem delu svojega govora, ki se nanaša na odškodnine je Lloyd George izjavil: Vsi zavezniki se bavijo s tem vprašanjem. Da se preišče plačilno zmognost Nemčije, smo imenovali številno komisijo, kjer je zastopana vsaka vrsta mišljenja. Vprašanje o odgovornosti Nemčije glede vpada v Belgijo je bilo izročeno našim najboljšim pravnikom v pretres. Ti so dognali, da je cesar zakrivil kriminalen zločin in da se bo moral radi tega zagovarjati.

Italijanski kralj v Parizu.

Pariz, 29. novembra. (Kor. urad. — Agence Havas.) Italijanski kralj bo tekom decembra obiskal Pariz.

Naši vojni vjetniki na Ruskem.

Dunaj, 1. decembra. Avstro - ogrskih vjetnikov je na Ruskem še okrog 800.000. Ti vjetniki trpe pomanjkanje, zlasti z živim in trpe mnogo vsled mraza.

Izgube Srbov po računu na Dunaju.

Dunaj, 1. decembra. Po neki tukajšnji statistiki je bilo od 25. julija 1914 do 17. julija 1916 v pokrajinah v Srbiji pod orož

Krajevnim odborom NS.

Na več došlih vprašanj o stališču krajevnih odborov NS. nasproti javnim oblastvom Narodni vladi in Narodnemu svetu v Ljubljani je ugotoviti naslednje:

Z znano Wilsonovo izjavo, da se s staro Avstrijo ne bo pogajal o miru, temveč le s posameznimi narodi Avstrije, je prenehala pravna oseba stare Avstrije in vsa njena oblast nad narodi. Po smislu določil mednarodnega prava pa nastane nova pravna oseba šele tedaj, kadar nastane v narodu organizacija, ki je sposobna t. j., ki ima dejansko moč in oblast, vzdrževati mir in red ter jamčiti za življenje, telesno varnost in imetje posameznika. Narodni svet v Ljubljani v zvezi s krajevnimi odbori NS. je imel biti taka oblast za prvo silo in njemu in krajevnim odborom NS. je pripadala naloga izpolniti vrzel, ki je nastala s prenehanjem stare Avstrije i. s. za toliko časa, da nastane nova oblast, ki je sposobna prevzeti gonjenje naloge. Ta trenotek je bil dan z konstituiranjem Narodne vlade. Z ustanovitvijo Narodne vlade je prešla vsa izvrševalna oblast (eksekutiva) od NS. na Narodno vladno ter je NS. postal le posvetovalni organ Narodne vlade, ki ima pravico Narodni vladi staviti predloge in nasvete, kako se naj v naprej izvede organizacija naše nove države Jugoslavije. Razmerje med obojema je podobno onemu med parlamentom in ministrom, parlament izdaja postavke ali zakone, ministristvo pa jih le izvršuje. Iz tega pa sledi, da tudi krajevni odbori sedaj nimajo nobene izvrševalne oblasti (eksekutivne) in da je sedaj njih naloga, biti na eni strani ljudstvu z dobrim svetom v pomoč, na drugi strani pa posredovati želje ljudstva Narod. svetu in Narodni vladi v Ljubljani, da tako z združenimi močmi lažje premagamo težave sedanjega časa. Sledi pa tudi, da je v tem delokrugu krajevni odbor Narodnega sveta popolnoma avtonomen in nikakor ni podrejen n. pr. okrajnemu glavarstvu ali kakšni drugi oblasti, temveč le Narodnemu svetu v Ljubljani. Seveda, v kolikor krajevni odbor vrši svojač tudi eksekutivno, je n. pr. kot upravitelj državnega imetja, recimo demobilizacijskih vrednot, isti vsekakor odgovoren Narodni vladi, ki je naša najvišja upravna oblast. Glede protostovolnih prispevkov in iz istih nastalega premoženja pa je avtonomen ter odgovoren za pravilno poslovanje le NS. v Ljubljani. Krajevni odbor tedaj tudi ne sme odstavljati uradnikov, ker je to stvar Narodne vlade, pač pa je umestno, da krajevni odbori vse slične želje sporocijo naravnost Narodni vladi, isto velja tudi glede napisov itd.

Narodni svet v Ljubljani.

Iz seje Narodne vlade SHS

v Ljubljani, dne 26. novembra 1918.

Jugoslovanski železniški uradniki na Dunaju se sprejmejo na željo v železniško službo v domovini, podčastniki gardne straže pa v orožniško službo. — Ustanovi se posredovalni urad za begunce. Organizacija urada in določitev njegovega področja se izvrši po poverjeništvu za socialno skrbstvo. — Iz Postojne se poroča, da hočejo Italijani sekati brez dovoljenja deloma tudi brez oziroma na postavne predpise drva v državnih gozdovih. Z ozirom na to vest je izjavila Narodna vlada, da spadajo kraji v spodnji Ziljski dolini in Kanalski dolini na Koroskem, kjer se nahajajo državni gozdovi, kakor tudi seveda občina Bela peč v ozemlju države SHS; zato se imajo dotični gozdovi takoj vzeti v oskrbovanje po javni upravi države SHS. — Ustanovi se stalna vseučiliška komisija za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani, obstojca iz treh članov društva slovenskih pravnikov, slovenskih profesorjev, slov. zdravnikov, slov. inženirjev, vseh slov. vseučiliških docentov in dveh delegatov Narodne vlade v Ljubljani. — Za delegata Narodne vlade se imenujeta višja šolska nadzornika dr. I. Grafenauer in dr. L. Poljanec. — Odstavi se ravnatelj gimnazije v Ptuiju dr. K. Schöbinger. — Knezoškofski ordinariat je vložil pri oddelku za uk in bogocastie obširnejšo vlogo glede cerkvenih in pravnih zadev, ki so v zvezi z menjavo vlade. Vloga se odstopi upravni komisiji, da se o njej izjavi. — Vsled nastale druzine veliko število visokošolcev, ki imajo že no več semestrov ne more nadaljevati svojih študij in želi vstopiti takoj v praktično poklic. V državi SHS se bo rahlo že v bližnji bodočnosti veliko število izobražencev, zlasti kemikov, medicincev, živnozdravnikov, inženirjev, agronomov in specializiranih za posamezne stroke. Poverjeništvu za uk in bogocastie skliče enako organizacijo, ki so do sledi podpirale visokošolce, in izdela načrt, kako se omogoči s pomočjo brezobrestnega kredita od strani države nadaljevanje študij vsaj onim visokošolcem, ki imajo približno polovico študij že dovršenih. — Odobri se naredba poverjeništvu za narodno obrambo, glede vojno - kazenskega postopanja na slovenskem ozemlju.

Iz seje Narodne vlade SHS

z dne 28. novembra 1918.

Državni urad za zunanje zadeve na Dunaju se pritožuje pri Narodni vladi v Ljubljani in pri Narodnem svetu v Zagrebu, ker so jugoslovanske čete v Koraki v Spielfeld in Radgona. O odgovori se v Zagrebu in na Dunaju, da spadata Spielfeld in Radgona v ozemlje SHS in da je bilo tredi jugoslovansko vojaštvo upravljeno, imenovana kraja zasesti. — Izredni vseučiliški profesor dr. Leonida Pitamic na Dunaju se za čas, dokler se ne preseli

v Zagreb, vpokliče k upravni komisiji v Ljubljani. — Državni urad za zunanje zadeve na Dunaju predlaga, da se prično pogajanja z Narodno vladno dne 2. decembra t. l. Nemško Avstrijo bosta zastopala ministerialni svetnik Rihard Wenedikter in sekretar svetnika dr. pl. Horak, dalje po dva zastopnika štajerske in koroske deželne vlade. Ker začasno več članov Narodne vlade ni v Ljubljani naravnost, prosijo Narodna vlada, da se pogajanja za nekaj časa odlože. — Mala loterija se v ozemlju Narodne vlade SHS odpravi. — Glede vseh imenovanj v posameznih resortih se sklene v formalnem oziru, da tozadevne predloge daio poverjeniki razmnožiti in dostaviti vsem tovarišem nekaj časa pred sejo, v kateri se ima sklepati o imenovanju. — Naredba celokupne vlade SHS o izplačilu službenih prejemkov slovenskih in tujeodnih uslužbencev v SHS za mesec december 1918 (Uradni list št. 13. naredba 124) se deloma izpremeni; besedilo nove naredbe prinašamo na drugem mestu. — Mnogi uradniki, ki služijo začasno kot rezervni častniki, se še niso vrnili v svoje civilne službe, da bi bili tu nujno potrebni. Proti uradnikom, ki na poziv poverjenikov ne vstopijo dne 1. decembra 1918, v svojo prejšnjo civilno službo, se bo postopalo tako, kot da so se protostovolno odpovedali civilni državni službi. — Z Nemško Avstrijo se sklene pogodba, da Narodna vlada ne ovira transita in prevoza blaga, ki je nakupljeno na Ogrskem ali Hrvaškem za Nemško Avstrijo ali ki pride po progi Ljutomer - Spielfeld, proti najstrožji recipročnosti, obstoječi v tem, da Nemška Avstrija ne ovira prevoza blaga, ki prihaja v naše ozemlje iz te države, v pomirnicah pa celotnega dela, ki se nahaja v našem ozemlju do tistega takega lesa posekanega. Ta les se, ako potrebno, zaseže. — V vseh vojaških obratih, ki so pod vodstvom prehodnega gospodarskega urada, nastavlja vse uslužbenec poverjeništvu za javna dela dogovorno s poverjeništvom za narodno obrambo. — Začasno vodstvo novoustanovljenega posredovalnega urada za begunce se poveri okrajnemu glavarju dr. Viljemu Baltiču, ki ukrene tudi vse potrebno glede nastanitve beguncev, ki se vračajo v prihodnjih dneh iz Nemške Avstrije. — Razveljavijo se vse omejitve nedeljskega in prazniškega počitka v obrtnem obratovanju, odredene v teku vojne. Vsi tozadevni zakoni in naredbe iz predvojnega doba stopijo zopet v veljavo. — O mladoletnih, glede katerih je izrekla sodnica, naj se oddajo v poboljševalnico, je sklepala dosedaj posebna komisija, obstojca iz deželne vlade in referenta deželnega odbora. Posle te komisije prevzame poverjeništvu za socialno skrb. — Glede vzdrževalnin, ki so zapadle pred 1. novembrom in se imajo izplačati za nazaj, se sklene, da se izplačajo v istih slučajih, kakor druge vzdrževalnine, to se pravi, če potrdita župnik in župan, da obstoja resnična potreba. — Zenskam, ki so bile v vojaški službi, se ima izplačati plača za mesec december. 10. decembra je vsem, ki niso nadalje neobhodno potrebne, odpovedati službo z 31. decembrom 1918.

Razglasi Narodne vlade.

VOJNOKAZENSKO POSTOPANJE NA SLOVENSKEM OZEMLJU.

Kakor že določeno z naredbo od 5. novembra 1918 (točka 31. uradnega lista št. 2), ostanjejo začasno vsi zakoni in naredbe, ki so se nanašale v času mira v bivši Avstriji na vojnokazensko pravosodstvo, nadalje v veljavi, vendar v smislu naredbe Narodne vlade od 2. novembra 1918 (Viestnik naredb br. 2) s sledečimi spremembami:

- 1.) Delovanje javnega tožilstva za vse vojaške osebe preide na vojaškega pravdnika narodne vlade SHS, ki je naravno podrejen poverjeniku za narodno obrambo.
- 2.) Določila vojnokazenskega reda, ki se nanašajo na pristojnega zapovednika se razveljavljajo.
- 3.) Prava pristojnega zapovednika, ki se tičejo kazenskega zasledovanja, odredbe preventivnega zapore, obustave postopanja in dviga obtožbe preidejo neposredno na vojaškega pravdnika.
- 4.) Odrjeje preiskovalnega zapore predlaga vojaški pravdnik preiskovalnemu sodniku.
- 5.) Bivše divizijsko in bivše brigadno sodišče se združita v jedno sodišče pod imenom vojaško sodišče, ki je pristojno za vsa dejanja, ki se imajo kazenskim potem zasledovati.
- 6.) Sestava in poslovanje tega sodišča je enako onemu bivših divizijskih sodišč.
- 7.) Odločitev o preiskovalnem zaporu pripada preiskovalnemu sodniku, a rešitev pritožbe proti temu odloku senatu 2. vojaških sodnikov pod predsedstvom vodje sodišča.

Določila glede druge instance se bodo izdajala svojedobno.

Na slovenskem ozemlju poslujejo vojaška sodišča v Ljubljani in Mariboru; slednje je pristojno za osebe iz štajerskega območja, poveljstva v Mariboru. Ozemlje koroskega območja poveljstva v Borovljah (v smislu op. št. 151 poveljstva II. vojne okrožja) dodeljuje se sodišču o Ljubljani.

Določbe točke b) in c) naredbe od 5. novembra 1918 izgube z današnjim dnem svojo veljavo.

Gozdarsko ravnateljstvo v Ljubljani.

Gozdovi in domene prejšnje avstrijske države in verskega zaklada, ki so bili v področju bivšega goriskega ravnateljstva gozdov in domen, ki leže na ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani, so prešli v last te vlade. Za upravo teh gozdov in domen na Kranjskem, Goriskem, v Istri in južnem delu Koroske ustanovilo se je ravnateljstvo v Ljubljani kot gozdarski oddelek poverjeništvu za kmetištvo in je imenovan višji gozdarski svetnik. Josip Rustia za ravnatelja. Istemu se je obenem poverilo začasno načelnštvo deželnega gozdnega nadzorstva. Uradni gozdnega ravnateljstva in nadzorstva

so začasno v palači Narodne vlade. — Predstojništvo za kmetištvo. Poverjenik: prel. A. Kalan l. r.

Promet brez omejitve dovoljen.

Razglasi se, da je ves promet na ozemlju države SHS brez omejitve zopet dovoljen. — Določbe naredbe št. 113 z dne 19. novembra 1918 glede izvoza iz države SHS ostanjejo še nadalje v veljavi. — Ljubljana, 28. novembra 1918. — Dr. Pestnik s. r.

ZENSKÉ MOČI V VOJAŠKOPOMOŽNI SLUŽBI.

Poverjeništvu za Narodno obrambo je izdalo sledeči ukaz: Zenske moči je opustiti le v toliko, kolikor niso neobhodno potrebne in sicer jim je odpovedati s 10. decembrom t. l. in jih iz službe opustiti s koncem decembra t. l.; pristojbine jim je izplačati istotako do konca decembra t. l. Neobhodno potrebne zenske moči se obdrže v službi tudi nadalje, ne da bi seveda iste morale iz tega izvajati pravice do definitivne službe ali kake poznejše oskrbe. Plače ženskih moči ostanje iste kot do sedaj, istotako vsa pravila, ki se nanašajo na njih službovanje. Ta ukaz velja za one zenske moči, ki so zaposlene od 1. novembra dalje pri kakem poveljstvu ali oddelku naše narodne vojske. One zenske moči, ki so ostale vsled razpusta njihovega pristojnega oddelka bivše avstro - ogrske armade brez službe in imajo domovinsko pravico na ozemlju SHS, naj javijo takoj intendantu 2. vojnega okrožja v Ljubljani (deželni dvorec) pisмено sledeče podatke: Ime in priimek, sedanjí natančen naslov, dosedanja dodelitve, dosedanja službena stopnja, dosedanja prejemki in za kateri mesec, kdaj je končala zadnja služba. One zenske moči, ki niso dobile v mesecu novembru t. l. nikakih pristojbin (brez razlike, ali so bili izplačani prejemki v naprej ali za pretekli mesec) in so sedaj brez službe, dobe do daljnjé naredbe enomesečno pristojbine v dosedanjí višini. Od prejšnje vojaške uprave je kateregakoli vzroka že pred 1. novembrom t. l. odpuščene zenske moči ne pridejo za to izplačilo v poštev. — Poverjenik za narodno obrambo: dr. Lovro Pogačnik l. r.

Politične vesti.

— Jugoslovanski škofje za staroslovensko bogoslužje. Na poziv zagrebške nadškofa Bauerja so se 27. t. m. sestali v Zagrebu škofje: ljubljanski, banjaški, senjski, križevski in splitski. Drugi škofje so poslali svoji zastopnike. Posvetovanja so se udeležili tudi pomnožni škofji, Sarič, Premuš in Lang. Na konferenci so sklenili tole resolucijo: 1.) Zbrani jugoslovanski katoliški episkopati radostno pozdravljajo zedinjenje vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno neodvisno državo; priznava Narodno Vijeće kot vrhovno provizorično oblast in priznava bo istotako tisto definitivno oblast, ki jo bo ustvarila volja naroda po konstituantu. 2.) Jugoslovanski katoliški episkopat si bo prizadeval, da se z vsemi verskimi sredstvi upravi po dolgotrajni vojni omajana krščanska morala; posebno si hoče prizadevati, da bo katoličanom svet na pravici in krščanski ljubezni zasnovani socialni red, svet krščanski zakon in nedotakljiva zasebna last. 3.) Jugoslovanski katoliški episkopat se trdno nada, da bo jugoslovanska država priznala pravico katoliške Cerkve in vse dotične točke uredila dogovorno s sv. stolico. 4.) Jugoslovanski katoliški episkopat uvideva, kako upravičeno je, da pride revnejši del kmetijske stam do primerne zemljiške posesti in da je v to svrhu potrebna agrarna reforma veposestev; zato je s svoje strani pripravljen izposlovati dovoljenje sv. stolice, da se proti pravici odškodnini odstopijo od cerkvenih veličnih posestev v to svrhu potrebna zemljišča. 5.) Jugoslovanski episkopat želi in hoče, da živi v krščanski ljubezni in najboljšem razmerju z vsako v Jugoslaviji priznana veroizpovedjo, a seveda v prvi vrsti s pravoslavno hierarhijo in pravoslavnim ljudstvom. — Končno so pooblastili nadškofa dr. Bauerja, da čimprej v imenu vseh škofov vloži na papeža Benedikta XV. prošnjo, da privoli iturgijo v staroslovenskem jeziku, obrede pa v živem narodnem jeziku. Škofje pošljejo skupen pastirski list vsem katoličanom v Jugoslaviji. Sklep jugoslovanskih škofov, naj se uvede v našo cerkev staroslavni bogoslužni jezik, bo pozdravila slovenska in vsa jugoslovanska javnost z največjim zadoščenjem.

— Kaj hočejo naši federalisti? Pod tem naslovom pišejo »Pučke Novine«. Vsi oni, ki se niso pri nas popolnoma razumeli in osvojili misel narodnega jedinstva, zagovarjajo takozvano federalno ureditev jugoslovanske države. To znači, da bi morala biti Jugoslavija pravzaprav neke vrste nova Avstrija, v kateri bi se nahajala posebna hrvaška, srbska in slovenska država. A vsi tri bi bile skupaj med seboj v zvezi vezane z nekako novo nagodbo. ... Ako bi bila Jugoslavija zavezniška država, v kateri bi bile na temelju pogodbe skupaj tri posebne urejene države, bi bila ne samo uprava mnogo dražja, marveč bi tudi gospoda v vsaki izmed teh držav vse vlekla na svojo stran, pa bi tako brzo nastalo zlo. Ne imeli bi niti enakih zakonov ter bi bilo pri nas na Hrvatskem in Slovenskem gotovo za kmeta slabše, kakor v Srbiji. Vendar pa bi bilo največje zlo to, da bi v kratkem Hrvatje in Slovenci popolnoma izgini. Srbi bi se namreč vsi pripojili Srbiji. K Srbiji bi pripadeli Srem, Slavonija, Bačka in Banat. A to so naši najrodovitnejši kraji. Razen tega bi tudi Srbi v Liki zahtevali združenje s Srbijo, a Bosna in Hercegovina ter Dalmacija in Primorje so se že izjavili, da bi ne hoteli ostati v skupnosti s preostalim siromašnim Zagorjem. Zagrebško in bjevarsko-križevsko županijo, ker bi le te ne moglo prehranjevati niti svojega prebivalstva, kako pa še druge kraje. Hrvatska bi tako postala mala in ne-

znatna, a Srbija bi vzcvetela, kakor nikdar prej. Končno bi Hrvatstvo ne preostalo drugo, kakor da ostanjejo plen Madžarov, ki bi si itak radi zagotovili pot preko hrvaškega ozemlja na morje. Slovenci bi padli v plen italijanski grabežljivosti. Italijani in Madžari bi se brzo pogodili in sporazumeli med sabo v toliko, da bi Italijani podjarmili Slovence, Madžari pa Hrvate. Saj se že itak sedaj o tem dogovarjajo, ker vidijo, da nekateri Hrvati nečejo jedinstveno Jugoslavije. Preostala bi torej Velika Srbija, a Hrvati in Slovenci bi izgini popolnoma. Vprašamo sedaj vsakega poštenega rodoljuba: Ali se smemo Jugoslovani pripraviti o tem, ali naj bo naša država republika ali kraljevina, ko moramo uvideti, da moramo biti pred vsem vsi eno? A propast Hrvatov in Slovencev ne bi bila na korist niti Srbom. Čim več je namreč nas Jugovanov, tem bolje je za nas vse, ker smo v tem slučaju sigurnejši pred sovražnikom. To pa more biti samo v slučaju, ako bo naša država jedinstvena.

— »Jugoslovanski komplot.« Kakor že javljeno, je poslal tržaški dopisnik rimskega lista »La Tribuna« Gentili senzacionalno vest o tragični »nevarnosti, ki je pretila Trstu 4. novembra. Organizirano od Narodnih svetov v Zagrebu in Ljubljani in s sodelovanjem tržaških odvjetnikov dr. Ryba in Slavika in mednarodnega socialista in italijanožrca Antona Tuntarja je imelo ta dan naskočiti šest dobro oboroženih jugoslovanskih ali bolje »ex-avstrijskih« bataljonov Trst in formalno zasesti mesto. Na srečo pa da je svetla italijanska zvezda privedla dan prej italijanski torpedni rušilec »Audace« z italijanskimi četami, ki so rešile tragični položaj Trsta. Na to odgovarja »Il Lavoratore«, ki se je po zadnjih prekućinskih dogodkih postavil na radikalno in čisto italijansko stališče in ki torej ni osumljen, da ne simpatizira s sedanjimi razmerami, takole: »Kakor pred vojno, se nadaljuje s sistemom, da se fabricira v Trstu vesti brez vsake resnične podlage, ki bi jih noben tržaški list ne objavil, ker bi na mah zgubil ves kredit, in se jih pošilja kakemu listu kraljevstva z nado, da potem krožijo po polotoku in da vendar kaj obstane po metodi don Bazilija. Ta metoda je vspevala diskretno, dokler je bil Trst v Avstriji in se je moralo iz tisoč ozirov nalagati si gotovo rezervno. Neko sedaj smo, za Boga, vsi v Italiji, in taka igra se ne bi smela zdeli primerna niti onim, ki so osiveli in otlopeli v bivših metodah. Torej glasom tega nad vse vestnega informatorja »Tribune« bi bili mi vsi zadržani in sedaj že inkorporirani v Jugoslavijo, če bi bil »Audace« zamudil le en dan!« Po naglasjanju, da je »Lavoratore« vedno nastopal proti zahtevi: Trst za Jugoslavijo, nadaljuje list: Da je kak Jugoslovian mislil na kako iznenadenje za Trst, na zasedenje mesta, iz česar bi bila postala le provizorična komedija, je tudi mogoče. Dejstvo pa je, da v onih dneh niso razpolagali Jugoslovani z oboroženimi bataljoni, kajti v Ljubljani sami je bilo poskrbljeno za par dni za red in javno varnost vsaj deloma po bivših italijanskih vjetnikih, ki so se postavili mestu na razpolago. Pa še bolj znano je dejstvo, da so v odbor za javni blagor za mesto Trst bili vstopili tudi štirje Slovenci, in da je prav Slovenec Ferolija sporočil odboru, da je jugoslovanski krajevni Narodni svet stavil na razpolago torpedovko v svrhu, da se odpošlje delegate v najbližjo luko antante, torej v Benetke, ter prosí pomoči proti nevarnostim, ki so pretile mestu. Odvetnik Slavič, ki je bil glasom informatorja »Tribune« tudi udeležen komplota, je bil vendar tudi član odbora za javni blagor in je glasoval za odposlanstvo s torpedovko. Kar se na slednjič tiče socialista in italijanožrca Antona Tuntarja, tega sploh ni, pač pa je socialist Josip Tuntar, ki je tudi bil član odbora za javni blagor in ki je tudi glasoval za odposlanstvo v Benetke, ki pa nikdar ni bil italijanožer in ki je svoj čas zavzel energično stališče proti zahtevi Jugoslovancov glede Trsta. »Lavoratore« zaključuje: »Zasledje li po seboj ne a m e n e dopisnik »Tribune« s tem, da napaka informira svoj list? Ali pa dela to iz zastarele navade?«

Vesti iz primorskih dežel.

»Comitato per l'espurazione.« V Trstu je nastal neki »comitato«, ki hoče mesto očistiti, kakor je bilo razvidno iz nabitih lepakov, potom denunciantstva. Nastalo bi veliko preganjanje Slovanov in Trst bi se očisteval čisto po avstrijskem sistemu. Zatočala bi podla ovađa in Slovani bi se polnile teče in puške bi morale naše Hudi. Tržaška gubernijska oblast pa je dala prelepti vse one odložne lepake po mestu. To je prav, gubernijska oblast pa naj razpusti tudi oni »comitato«.

Dar Slobodi v Dalmaciji. Osnovale se je nabiranje darov Slobodi. Vse, kar je kaj vredno, se more darovati, na primernejši so darovi v denariu, zlatu, srebru, dragocenih predmetih in slično. Osnujejo se po vseh občinah v to svrhu odbori, ki bodo pošiljali darove blagajni deželne vlade v Splitu. Oklie pravi med drugim: Tudiin, koji je lišio života hiljade i hiljade Tvojih sinova bojnim podhvatom, vješalima i tamnicama, obilnije je sve blagajne te ih ostavio potpuno prazne. Potrebe so velike, jer kuća treba iz temelja izdati. Nitko neka ne izostane, jer je sramota zaostati u dobru djelu.

Govedina v Trstu. Trst je dobil večjo množino govedine, ki se je prodajala kilogram po 12 K. V nedeljo so oddajali meso za neimovite sloje brezplačno. Na vsako izkaznico se je dobilo 15 kg mesa.

Požar na parniku. Pretekli teden je odplul iz Boka Kotorske parnik društva »Adriac« baron Klemenec. Na ladji je bilo 2500 vojakov s častniki, ki so se vračali iz Albanije. Na potu v Split je iz neznanih vzrokov nastal na

ladji požar, ki se je v kratkem času razširil na vso ladjo. Ko je parnik prišel v Split, je bil že ves v plamenu. — V Splitu so storili vse, da bi ožgnili na parniku pogasili. Toda to se jim ni posrečilo, pač pa se je posrečilo rešiti razen 200 vojakov vse druge. Pri reševalni akciji se je ponesrečil tudi francoski častnik Jacques Adger, doma iz Pariza. Vojak, ki so se nahajali na parniku, so bili večinoma Madžari.

Mi...

Mi smo kakor sadovi kostanja: v istem so cvetu spočeli osrčja. zdaj pa, ko prosta so spon njih odrčja, nočejo, bratje, poznati se več!

Zdaj med seboj se prepirajo, bratje, kdo je največji in kdo bodi prvi — toda ne vidijo, da jih kot črvi glojejo spor in nesloga, zavisti!

Slepo pripravijo se za prvenstvo — toda ne vidijo, da so iz cveta enega vsa njih osrčja spočeta, da šele združeni sad so popoln...

J. G. Kovačev.

Mi smo kakor sadovi kostanja: treba, če žice nam, da nas v okove tesne uklede in spravi sinove — nismo še zreli, žal, za prostost!

J. G. Kovačev.

Dnevne vesti.

— Poset v uredništvu. Naše uredništvo je v soboto posetil g. dr. Ivan Schwegel, konzularni zastopnik naše vlade pri vladi avstrijske republike na Dunaju.

— Iz finančne službe. Imenovani so: dr. Karel Nowotny, finančni tajnik, za vodjo davčnega okrajnega oblastva v Mariboru; Konrad Šmid, finančni koncipist, za vodjo davčnega okrajnega oblastva v Ptuiju; Josip Šatler, finančni koncipist, za vodjo davčnega okrajnega oblastva v Slovenjem gradu. — Vodstvo davčnega okrajnega oblastva v Ljutomeru je prevzel Otmar Meglič, davčni upravitelj v Gradcu. — Ivan Roiko, davčni upravitelj v Kamniku, je pridružen davčnemu okrajnemu oblastvu v Mariboru. — Dalje so imenovani: Rafael Dolinšek, višji davčni upravitelj v Gradcu, za vodjo davčnega urada v Celju; Stefan Šuc, davčni upravitelj, za vodjo davčnega urada v Konjicah; Ivan Vodlak, davčni upravitelj, za vodjo davčnega urada v St. Lenartu v Slovenskih goricah; Ferdo Tigar, davčni upravitelj, za vodjo davčnega urada v Šoštanju; Ladislav Jerše, davčni upravitelj, za vodjo davčnega urada v Ptuiju; Martin Kofe, višji davčni upravitelj v Ptuiju, za vodjo davčnega urada v Ormožu; Hinko Drofenik, davčni upravitelj v Ptuiju, za vodjo davčnega urada v Ljutomeru, in Emil Pleško, davčni upravitelj, za vodjo davčnega urada v Laškem trgu. — Odpušeni in stavljeni na razpolago finančnemu deželnemu ravnateljstvu v Gradcu so: dr. Fran Šloschier, finančni tajnik in davčni referent v Mariboru; Adolf Klodič vitez Šabladoski, finančni svetnik in davčni referent v Ptuiju, in dr. Oton Brantner, finančni komisar in davčni referent v Slovenjem gradu.

— Mestni zastop v Kraju se je v svoji seji dne 30. novembra na predlog župana Ferdinanda Pollaka izrekel soglasno za takojšnje ujedinitve s kraljevino Srbijo.

— Vsi rezervni častniki, ki so odpušeni iz aktivne vojaške službe v neaktivno stanje, pa jih prejšnje poveljstvo ni javilo, oziroma se sami niso javili, naj, zaradi evidence, čimprej pisмено sporočijo osebnemu oddelku II. vojnega okrožja v Ljubljani, sledeče: šarža, čin, pristojni polk, rojstno leto, rojstni kraj, kam pristojen, sedanja civilni poklice in bivališče.

— Posredovalni urad za begunce. Narodna vlada SHS je ustanovila za begunce iz po Italijanih zasedenega ozemlja posredovalni urad, ki ima svoje prostore v Ljubljani na Dunajski cesti št. 38, v hiši »Zadrzne zvezec«. I. nadstropje. Za voditelja tega urada je imenovala Narodna vlada okrajnega glavarja dr. Baltiča. — Drugi listi se prosijo, da ponatisnejo to notico.

— Uradni list Narodne vlade SHS v Ljubljani. Danes je izšla 15. številka.

— Poštni in brzojavni promet s Reko je ustavljen.

— Zastopništvo Jugoslovancov na nemškem štajerskem poroča, da uradno začasno v prostorih čitalnice v Gradcu, Klosterwiesgasse št. 5, I. nadstropje.

— Izplačila za vojne dajatve ustavljena. Likvidirajoče vojno ministristvo na Dunaju javlja: uradno: Vsled pomanjkanja skupnih plačilnih sredstev se ustavijo vsa izplačila za vojne dajatve, včevstvi dogovorjenih odškodnin in nakaznih izplačilnih pri vojaških blagajnah, dokler se zadeva ne reši na podlagi dogovorov med posameznimi narodnimi vladam.

— Slovenskim visokošolcem! Poverjenik za uk in bogocastie v Ljubljani dr. Verstovšek je posredoval te dni v Zagrebu, da se omogoči slovenskim visokošolcem študij na zagrebški univerzi. Uspeh posredovanja je v vsakem oziru zadovoljiv. Od strani vlade in akademskih oblasti v Zagrebu se bo vse storilo, da se premagajo v najkrajšem času vse tekoče, ki so ovirale dosedaj študij slovenskim dijakom v Zagrebu. Za sedajveljajo slovenskim dijakom sledeča navodila: 1. Vsi slovenski pravniki brez oziroma na njih dosedanj študij se lahko vpišejo in nadaljujejo svoje študije v Zagrebu. 2. Isto velja za filozofe vseh strok. Dosedanji delni izpiti in naloge njihove, kakor tudi disertacije se bodo priznale in bodo dijaki lahko na te podlagi nadaljevali svoje izpite v Zagrebu. 3. Medicinci 1. in 2. letnika se enako vpišejo na zagrebški univerzi, oni 3. in 4. letnika pa naj za sedaj nadaljujejo svoje študije na tuji univerzi; posebno se priporoča češka univerza v Pragi. 4. Tehniki sedaj še ne morejo študirati v Zagrebu, zato se naj vpišejo na češki tehnični v Pragi. 5. Isto velja za živnozdravnike in agronome, ki bodo našli na čeških

visokih šolah v Pragi dobro zavetje. Tudi težavno pranje glede stanovanj in prehrane je načeloma rešeno. Sklepi se je, da se napravi skupna dijaška stanovanja v zvezi z akademsko menzo (kuhinja), kjer bodo imeli ravniki dijaški brezplačno stanovanje in hrano; oni, ki se ne morejo popolnoma sami vzdrževati, pa proti primerni odškodnini. — Dijski naj se takoj vpišejo, ker se bliža rok vpisovanja svojemu koncu. 8. januarjem začne predavanja na zagrebški univerzi. Do takrat bo urejena tudi zadeva glede dijaških stanovanj in prehrane. Kam in do kedar naj vložijo dijski prošnje za stanovanje in hrano, o tem bo izšel pravčasno poziv s podrobnimi navodili.

— Visokošolcem! Tovaršem, ki nameravajo študirati v Zagrebu, podajamo naslednje podatke: Univerza ima kot je znano teološko, juridično, filozofično v zvezi s šumarsko visoko šolo in medicinsko fakulteto, ki ima do sedaj šele 3 semestre ter slednjič farmacijo. Na univerzi prične z zimskim semestrom 8. decembra in ne kot se je prvotno napačno poročalo šele januarja. Izpiti se lahko polagajo začasno v hrvaškem, slovenskem in nemškem jeziku. Vsak tovariš si lahko naroči na univerzi akademski propis, v katerem so navedene vse podrobnosti. Velike težkote vladajo glede stanovanj. — Kar se tiče visokih šol v drugih mestih, se ni še nič gotovnega ukretno in veljajo še stare razmere.

— Vprašanje naših visokošolskih študij. Na praški univerzi so Jugoslovani posedli svoji del klopi. Z zadnjim pritokom iz Inomosta in od drugih jih bo vpisanih okoli 300. Naval demobiliziranih Čehov samih bo velik. In vendar se je že do sedaj govorilo o prenapoljenosti. Od Grada in Dunaja se naši ljudje precej odločno obračajo. Take računa okoli 200 slovenskih visokošolcev na zagrebško univerzo. Ali v Zagrebu je skoro nemogoče dobiti tako stanovanje in so tako draga, da bi si ga naši dijski ne mogli držati. Radi tega smo se obrnili direktno na hrvaško vladu s prošnjo, da nam prekrbi in opremlja skupno stanovanje, kjer bi imeli skupna prenočišča učilnic in svojo menzo. Oddelni predstojnik g. Roje je obljubil storiti vse, da se to izvede. Zahteva samo, da mu javimo vse posameznike, ki reflektirajo na to stanovanje. Ti naj se torej takoj oglase na Josipa Turka, Radekega, St. 3. Ljubljana. Navesti morajo fakulteto in semestr. Vsakdo naj se potem gre brzo vpisat. Da se to vsem olajša, je Akademika gradac pripravljena dati vsakemu za par dni prenočišče in hrano, ki se zaračuna s 7 K za obed, večerjo in kruh. Kdor hoče biti deležen teh ugodnosti, si mora pred odhodom omisliti legitimacijo, ki jo dobi pri istem g. Turku. — Obnovljena organizacija »Kladivarjev«.

— Prometna vprašanja. Korosko. V prihodnjih dneh prevzame ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani progo Celje-Spodnji Dravograd, ki je spadala dosedaj pod nemško ravnateljstvo v Beljaku, v svojo upravo. Prometni oddelki Narodne vlade se ravna po načelu, da prevzema v skupno enotno upravo vse proge državnih železnic, ki teko v političnem območju naše države. Tudi poštne uradi v krajih, ki so jih zasedle naše čete, se prevzemajo. Splošno je narodno-politično položaj za nas na Koroskem zelo ugoden. — Južna železnica. Ker je južna železnica last privatne družbe, se proga niso moglo prevzeti, ampak se je sklenil poseben dogovor, da vrši generalno ravnateljstvo južne železnice na Dunaju svoje posle naprej. Vsem prošnjam za premostitve in druge izpremembe torej ni moči ustreči, pač na se v najkrajšem času zasedajo vsa važna mesta, na našem ozemlju s slovenskim osebjem. — Železniškemu osobi. Od več strani prihajajo z mnogimi podpisi opremljene pritožbe proti posameznim predstojnikom tudi slovenske narodnosti. Prometni oddelki Narodne vlade bo vse te pritožbe natančno preiskali in vse nedostatke odpravili. Opazovanja se pa vse uslužbenstvo, da točno izvršuje vse službene predpise, da v službenem pogledu varuje disciplino in izvršuje ukaze svojih predstojnikov. Uslužbenstvo naj vkljub marsikaterim neljubim razmeram, ki se izhajajo iz starega režima, ohrani mirno kri do končne ureditve vseh narodnih in železniških razmer.

— Pozor, na Dunaj potujejo občinštvo! Kakor pripovedujejo semkaj do speli potniki iz Dunaja, se na tužnem kolodvoru preiše vsak v Jugoslavijo potujoči, ter se mu vzame denar, ki ga ima pri sebi, izvzemši toliko, kolikor potrebuje za pot. To v svari lo potnikov na Dunaj.

— Ljudski koncert. Ljudski koncert pevskega društva »Slavec« z mo-

skim in mešanim zborom v nedeljo, dne 8. decembra ob 8. zvečer, v veliki dvorani hotela »Union«.

— Srbo-hrvatski literarni tečaj se bo vršil v Ljubljani meseca decembra. Prof. dr. Hlešč podaja kakih osem do deset literarnozgodovinskih slik iz srbo-hrvatske književnosti, in sicer: 1. Sveti Sava, ustanovitelj srbske književnosti; — 2. Ivan Gundulić; 3. Ivan Palmotić; — 4. Kadić; — 5. Dositej Obradović; — 6. Ivan Mazuranić; — 7. Branko Radičević; — 8. Luka Belić. — Vpisovanje v tečaj se bo vršilo te dni. Natančneje bomo še poročali.

— Predavanja o Jugoslovanih se bodo tekem te zime vršila v Krakovu. — Pojasnilo. V protestno noto Narodnega vijeća koroskemu deželnemu odboru se je v našem listu v soboto 30. novembra pomotoma vtrilo ime dr. Bogataj. Ta gospod nam na to poroča: Depeša, ki sem jo dobil od Narodnega sveta za Narodno vladu v Ljubljani, se je glasila v prvem odstavku »Protestna pri »Landesausschuss« v Celovcu«. Ker ni bilo povedano, proti čemu da naj vlada protestira in je bilo tu znano, da nameravajo Nemci v Celovcu proti Slovincem nastopiti z nasiljem, sem izrazil mnenje, da bi se zgorajšnji passus moral glasiti: »Protestira pri Landesausschussu v Celovcu proti nameravanim nasilnostim, kakor je prinesel »Slovenec« proti vsakemu nasilstvu.« Poročevalec Narodnega sveta je v tem, da je postavil v noto moje ime, hotel menda povedati, da je pripomba »proti nameravanim nasilnostim« moiega izvora.

— Mašna opravila za knezoškofa. Deputacija dam je dne 29. nr. m. v imenu združenega ženstva izročila knezoškofu mašno opravilo. Deputacija sta vodili gospa dr. Tavčarjeva in gosposi Cika Kravčeva. Mašna opravila je ročno delo iz idrijskih čink in je vzbudilo pozornost na razstavah. — Narodni davek. V Cerklji in okolici nabral je Nar. odbor v Cerklji 12.128 K 80 v. Seznan darovateljev leži interesotno v pogled v pisarni Narodnega sveta, hotel »Union« (Srbna dvorana). Tamonit okraj se je že ponovno izkazal s prispevki za narodni davek, za kar mu bode izrečena nar. srečnica hvala! — Dekleta nabrala v občini Bezunje nad Cerkljo 6087 K; Hinko Posačnik, tovarnar v Rušan 500 kron; Peter Sterk, trgovec, Ljubljana 250 K; Anton Miklavc, posestnik, Mozirje 200 K; iz L. jugoslov. bolnice nameste venca na krsto pokojnega ministrskega komisarja g. Vladimira Bleskvar častn. nam. Kos 120 K; Landskroner, trgovec 70 K; Prochaska, lekarnar 30 K; Martine, tesarski mojster 30 K; Mater, stotnik 20 K; Vehovec, trgovec 20 K; Polack, trgovec 10 K. Srčna hvala! Posnemajtel!

— Glasbena Matica. Pevska skušnja moškega zbora se vrši jutri v torek, dne 3. decembra v pevski dvorani.

— Pisarna »Društva zasebnih uradnikov in uradnic na slov. ozemlju« se nahaja od danes naprej na Poljanski cesti št. 3, pritličje. Uradne ure so do preklica od 1. do 3. popoldne, izjemni nedeljo in praznik.

— Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Opazujemo na vpisovanje novih delnic, ki se vrši od 1. decembra do 15. decembra t. l. Vse podrobnosti se razvidne iz današnjega inserata.

— V znanje in ravnanje. Sklepi redakcije je odslej vsak dan ob 9. popoldne. Ker nam nedostaja papirja in vsled tega prostora, prosimo, naj se nam pošila samo splošno važne kratko in jedrnatno sestavljene vesti. Iz istega razloga moramo omejit tudi družbena naznanila.

— Prodaja tobaka. Prihodnje mesece bo dovoljena razprodaja svačičnega tobaka, a drugih vrst beždas še slei ko prej ne bo mnogo več moglo priti v razprodajo nego pred novembrom, svačič pa niti toliko ne, kot dosti. Zato je finančno deželno ravnateljstvo v Ljubljani ukinilo začasno podvojitve enot za stalne odjemalce, ob enem na dovolilo, da pridejo večje množine tobaka, zlasti svačičnega, v prostu razprodajo.

— Pojasnilo. Z ozirom na razglas Narodne vlade, tiče se izločavanja trimesečne plače rezervnim častnikom, se prizadeva krogi opozorjajo, da prineso v mestni popisovalni urad potrdilo svojih staršev, odnosno svojih stanovalcev in hišnih posestnikov, da res nimajo nobene službe in da stanujejo v Ljubljani.

— Pojasnilo. Glasom doblih in informacij se bodo penzije in doklade vojnim invalidom izplačevale kakor doslej in sicer jih bo nakazovala za celo ozemlje bivše monarhije do nadaljnjega penzijska likvidacija intendantice 2. vojnega zbora (Pensionsliquidatur

der Intendant des 2. Korps, Dunai IX, Laktiergasse 3). Ker v tem oziru doslej ni bilo jasnosti in se je te komisije določilo se pred kratkim, se bo izplačilo za mesec december približno zakasnilo za kakih 10 do 12 dni, o čemur se prizadeva tem potom obveščajo. — Poverništvo za promet razglasa: Več železniških in poštinskih uradnikov, ki služijo začasno kot rezervni častniki, se še ni zglasilo v službo, da bi bilo to nujno potrebno. Proti tistim uradnikom, ki na ta poziv ne vstopijo takoj v železniško ali pošto službo, se bo nastopalo tako, kakor da so se prostovoljno odpovedali svoji službi.

V Borovnici so danes pokopali trgovec in posestnika g. Ivana Švigeli, ki je v soboto umrl v Elizabetni bolnici. Pokopnik je bil znan kot dober narodnik in je bil v vseh krajih priljubljen. Blag mu spomin. Cenjeni rodni naša sožalje!

Iz Lesca. Vse one ljudi, ki razpravljajo vesti, da sem jaz kupil ali dobil od vojaških transportov celo vrsto živil, ter da se je pri meni zabljenila moka, imenitnem tem potom javno nesramne lažnike in obrekovalce. Orožniško postajo pa prosim še enkrat, naj izsledi, kje se nahajajo ona živila in druge potrebščine, ki jih je zabljenila Narodna straža! — Berce.

Kino Ideal. Spored za danes, nedelje 2. decembra. Vprizori se zadnjič čudolopi film »Rod n. Ringwall« v pravstvena drama v 4 delih, v glavni vlogi slavljena umetnica Henny Porten. Poleg tega dvoje krasnih naravnih posnetkov. — Jutri v torek 3. decembra je na sporedu »Izdajalica« zanimiva trojejska drama iz življenja tihotapev z znano igralko Olga Desmond in v naslovni vlogi. Kot do datek še »Krivostni« Mayerburka v 2 delih, a pri občinstvu jako priljubljeno troje nordijskih umetnikov Melite Petri, H. Paulmilleriem in Leonom Peukertom. Spored za jutri, mladi. Predstave točno ob 4., 6., 7. in 9. zvečer. Kino Ideal.

Izručeno. V torek 26. novembra t. l. je bila v kuneu II. razreda vlaka, ki je odhajal zvečer iz Kočevja v Ljubljano, ali v vlaku, ki se s kočevskim križem v Grosuplem in vozi potom v Novo mesto, izručljena denarnica iz riavere usnja s približno 1230 K, karto za tobak, 2 slikama, vizitkami itd. Pošteni najditelji se prosijo, naj proti nagradi pošlje najdeno ali naznani svoj nastov Ivanu Kraigeriu v Novem mestu.

Kožuhat ovratnik črn, se je izručil 29. novembra med 148 ure od Sv. Petra ceste do Uniona. Pošten najditelj naj ga odda proti dobri nagradi v trgovini Iz. Zargi na Sv. Petra cesti. — Izručilo je neka gđ. danes med 148. do 8. ure od Marije Terezije ceste do Narodne tiskarne zlat uhan z belim kamnom. Pošten najditelj se prosijo, naj ga vrne v upravnistvo »Slov. Narod« proti dobri nagradi.

Zgubil se je mlad pes, sivkast z rjavimi lisami. Prinelje naj se paza v Škodno šiško k Peter Stenču proti nagradi 50 kron.

Društvene vesti.

— Društvo zdravnikov vabi svoje člane k polnoštevilni udeležbi na mesečnem sestanku, ki se vrši v četrtek, 5. decembra ob 6. popoldne v zborovalnici magistrata. Na dnevnem redu je razgovor o važnih stanovskih vprašanjih in organizaciji javnega zdravstva v državi SHS. — Dr. V. Gregorič, t. podpredsednik, dr. S. de Glaria, t. tainik.

— Pri »Društvu zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju« s sedežem v Ljubljani se oglašajo zlasti zadnji čas pogosto uradniki, ki žele po posredovanju društva dobiti službe. Ker pa društvo ne razpolaga s seznamom praznih pisarniških mest, je v redkih slučajih mogoče tem želiam ustreči. Zato se društvo obrača do vseh n. t. zavodov, tvrdki in sploh delodajalcev z vlijudno prošnjo, da blagovolijo sporočiti »Društvu zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju« s sedežem v Ljubljani vsako prazno mesto, ker le na ta način je mogoče ustreči brezposelnim tovarišem in morda se ustreže tako tudi službovalcem.

Ženska podružnica C. M. družbe za Novo mesto in okolice priredi v četrtek, 5. grudnia t. l. Miklavžev večer v Narodnem domu. Pred Miklavževim nastopom se vprizori otročja igr »Lajntiva Danica«. Vstopnina: Sedeži po 2 kroni, stolišča po 1 K. Vstopnice se bodo dobivale v trgovini g. Horvata in sicer: v sredo 4. decembra od 9. do 12. popoldne in od 2. do 5. popoldne za člana C. M. podružnice in njih rodinice v četrtek 5. decembra na začetne Miklavžev večer.

— Za sede. 1. zavol 20 kosov za K. J., razpošilja Bnton Krepek, Maribor ob Dravi. 7089

Utena s spremem v trgovino z mešanim nim blagom najrajši iz dežele Adolf Eichberger, Slivnica pri St. Jurju.

Svojo psico polic. desirano bi rad gentim Dobermanom. Lastnika takega psa prosim za takosen naslov in nogoje. Dr. Jamar, Škofjaloška, Gorenjsko.

VABILO na izredni občni zbor (kraj. dež. vinarstvo zadruga v Ljubljani reg. zav. z ome. zav. ki se bo vršil v torek, dne 17. decembra 1918 ob 10. uri popoldne v zadrugi pisarni v Ljubljani, Poljanski nasip št. 52.

NEVNI RED: 1. Sprememba pravil. 2. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor v navedenem času ne bil sklepčen vrši se eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število avzvožen zadržnikov.

V Ljubljani, dne 30. novembra 1918. Natolske vinarstvo zadruga,

po dolgi in mukopolni bolezni v nedeljo dne 25. novembra večkrat previdna z sv. zakramenti mirno zaspa v Gospodu. Pogreb je bil 25. novembra na pokopališču na Koroski, Naj ji bo zemljica lahka in blag ji bodi spomin.

Franoj Vorwaga, gozd. upravitelj na Javorišku.

klavževa darila se bodo sprejemala v četrtek popoldne od 2. do 5. ure v dvorani Narodnega doma v Novem mestu. Začetek točno ob 6. zvečer.

Najnovejša poročila.

Krvav boj za Velikovec. Velikovec, 2. decembra. Nadporočnik Malgaj, poveljnik slovenskih čet v Velikovec poroča: Včeraj, dne 1. decembra ob 3. popoldne je prišel v Velikovec nemški podpolkovnik Verstandig z oboroženo četo kot parlamentar in je zahteval od mene, da zapustim s četo takoj mesto. Odgovoril sem mu, da bomo, če treba, mesto branili do zadnjega moža. Nato se je podpolkovnik odpravil. Kmalu nato so primarširale proti mestu tri nemške kolone čez 400 mož s 7 gorskimi topovi, strojnimi puškami in z dvema oklopnima avtomobiloma. S 100 možmi sem zasedel rob mesta. Nemci so v rojni vrsti obkolili mesto. Podpolkovnik Verstandig se je zopet pripeljal in ponovno zahteval, da mesto zapustim. Dobil je odgovor, kakor poprej. Nemci so streljali s puškami in streljalcami. V boju, ki se je razvil, je padlo čez 10 nemških vojakov in več je bilo ranjenih. Zajeli smo 4 može in 1 strojno puško. Pri pogajanjih med bojem je nemški podpolkovnik predlagal, da mi stoor smemo ostati v mestu, da bo na poleg nas zasedla mesto tudi ena nemška stotinja. Ko je videl disciplino in koratžo naših vojakov, je telefonirano vprašal v Celovec, kaj naj stori. Dobil je ukaz, da naj se umakne. Povelja za umik pa ni mogel takoj izvršiti, ker je bila nemška rojna vrsta preveč razkropljena v okolici mesta. Streljalo se je še pozno v noč. Danes je mirno. Na naši strani nimamo nobene izguba. Pročlasi smo morali preki sod, ker so civilisti streljali na nas. Pri nas je tudi oddelek Srbov, ki šteje 40 mož. Poveljuje mu podporočnik Mitrovič. Mi ga pošiljamo v Celovec, da protestira pri nemški Schutzwehr, ker so Nemci streljali navzlic temu, da je prihajal parlamentar z belo zastavo.

Narodno gledališče.

»Prodana nevesta« na našem odru. Dne 30. junija 1916 so slavili Čehi 50letnico svoje narodne komične opere »Prodane neveste«. Slovinci se tega jubileja nismo mogli udeležiti, ker nismo imeli gledališča. A imeli bi bili dovolj vzrokov, saj je »Prodana nevesta« tudi nam med vsemi najljubša in zato tudi najpopularnejša opera. 15. decembra 1892, je »Glasbena Matica« na svojem koncertu v deželnem gledališču prvič izvajala uverturo (dirigent M. Hubad) po zaslugi pokojnega Fr. Gerbica, takratnega kapelnika naše pravkar poročne opere, pa se je urizorila vsa opera dne 15. februaria 1894, prvič v našem gledališču. Gđ. Lesčinska je bila prva Marinka, g. Beneš prvi Janko, g. Vasček prvi Keal, rajni Pavšek prvi Vašek. V rajni Nollu prvi Krusina in režiser. V ostalih ulogah so delovali g. Polakova, Nigrinova, Richova, Perdan, Rus in rajni Štamcar. V sezoni 1893/94 so peli »Prodane neveste« 17krat, a nato skoraj ni bilo sezone brez nje. Izmed Smetanovih oper smo urizorirali še »Poljub« (prvič 15. novembra 1894) in »Dalibor« (prvič 10. novembra 1899), toda »Prodane neveste« ni glede priljubljenosti desegla nobena, tako da je med vsemi operami na našem odru doživela »Prodane neveste« od 1. 1894 do 1912 največ repriz. Marinke gđ. Sevečkove, gđ. Noemi in g. Skalove, Keala g. Pestkowskega, Betetia in Krizala, Janka g. Orželskega, Vlaka, Krampere i. dr. ne pozabimo nikdar. Spominjamo pa se tudi vrlih dirigentov g. Beniška, Tomaša, Talicha in Reinera, ki so nam podajali vzorne predstave. Za otvoritev letošnje operne sezone smo določili zopet »Prodane neveste«. A strastno sovražna avstrilska vlada nam je zlobno onemogočila pravčasno angažirati orchester, ter nam je urizorirale »Prodane neveste« sploh prepovedala. V torek šele stopimo nred občinstvo s svojo novo opero: nov velik orchester, nov velik zbor, novi solisti, nova ornamen in nove dekoracije, dirigent operni šef Friderik Rukavina in režiser V. Marek, ki je onero insceniral čisto novo. Prvič dobimo tudi balet, ki ga je izvežbal V. Vlček in ki izvalja tudi sam vse plesne s predplesalko gđ. J. Klimentovo in plesalko gđ. Stašo Bežkovo. Dolgo je morala naša publika čakati nrye opere, a umamo da bo s pred-

»Prodane neveste« na našem odru. Dne 30. junija 1916 so slavili Čehi 50letnico svoje narodne komične opere »Prodane neveste«. Slovinci se tega jubileja nismo mogli udeležiti, ker nismo imeli gledališča. A imeli bi bili dovolj vzrokov, saj je »Prodana nevesta« tudi nam med vsemi najljubša in zato tudi najpopularnejša opera. 15. decembra 1892, je »Glasbena Matica« na svojem koncertu v deželnem gledališču prvič izvajala uverturo (dirigent M. Hubad) po zaslugi pokojnega Fr. Gerbica, takratnega kapelnika naše pravkar poročne opere, pa se je urizorila vsa opera dne 15. februaria 1894, prvič v našem gledališču. Gđ. Lesčinska je bila prva Marinka, g. Beneš prvi Janko, g. Vasček prvi Keal, rajni Pavšek prvi Vašek. V rajni Nollu prvi Krusina in režiser. V ostalih ulogah so delovali g. Polakova, Nigrinova, Richova, Perdan, Rus in rajni Štamcar. V sezoni 1893/94 so peli »Prodane neveste« 17krat, a nato skoraj ni bilo sezone brez nje. Izmed Smetanovih oper smo urizorirali še »Poljub« (prvič 15. novembra 1894) in »Dalibor« (prvič 10. novembra 1899), toda »Prodane neveste« ni glede priljubljenosti desegla nobena, tako da je med vsemi operami na našem odru doživela »Prodane neveste« od 1. 1894 do 1912 največ repriz. Marinke gđ. Sevečkove, gđ. Noemi in g. Skalove, Keala g. Pestkowskega, Betetia in Krizala, Janka g. Orželskega, Vlaka, Krampere i. dr. ne pozabimo nikdar. Spominjamo pa se tudi vrlih dirigentov g. Beniška, Tomaša, Talicha in Reinera, ki so nam podajali vzorne predstave. Za otvoritev letošnje operne sezone smo določili zopet »Prodane neveste«. A strastno sovražna avstrilska vlada nam je zlobno onemogočila pravčasno angažirati orchester, ter nam je urizorirale »Prodane neveste« sploh prepovedala. V torek šele stopimo nred občinstvo s svojo novo opero: nov velik orchester, nov velik zbor, novi solisti, nova ornamen in nove dekoracije, dirigent operni šef Friderik Rukavina in režiser V. Marek, ki je onero insceniral čisto novo. Prvič dobimo tudi balet, ki ga je izvežbal V. Vlček in ki izvalja tudi sam vse plesne s predplesalko gđ. J. Klimentovo in plesalko gđ. Stašo Bežkovo. Dolgo je morala naša publika čakati nrye opere, a umamo da bo s pred-

»Prodane neveste« na našem odru. Dne 30. junija 1916 so slavili Čehi 50letnico svoje narodne komične opere »Prodane neveste«. Slovinci se tega jubileja nismo mogli udeležiti, ker nismo imeli gledališča. A imeli bi bili dovolj vzrokov, saj je »Prodana nevesta« tudi nam med vsemi najljubša in zato tudi najpopularnejša opera. 15. decembra 1892, je »Glasbena Matica« na svojem koncertu v deželnem gledališču prvič izvajala uverturo (dirigent M. Hubad) po zaslugi pokojnega Fr. Gerbica, takratnega kapelnika naše pravkar poročne opere, pa se je urizorila vsa opera dne 15. februaria 1894, prvič v našem gledališču. Gđ. Lesčinska je bila prva Marinka, g. Beneš prvi Janko, g. Vasček prvi Keal, rajni Pavšek prvi Vašek. V rajni Nollu prvi Krusina in režiser. V ostalih ulogah so delovali g. Polakova, Nigrinova, Richova, Perdan, Rus in rajni Štamcar. V sezoni 1893/94 so peli »Prodane neveste« 17krat, a nato skoraj ni bilo sezone brez nje. Izmed Smetanovih oper smo urizorirali še »Poljub« (prvič 15. novembra 1894) in »Dalibor« (prvič 10. novembra 1899), toda »Prodane neveste« ni glede priljubljenosti desegla nobena, tako da je med vsemi operami na našem odru doživela »Prodane neveste« od 1. 1894 do 1912 največ repriz. Marinke gđ. Sevečkove, gđ. Noemi in g. Skalove, Keala g. Pestkowskega, Betetia in Krizala, Janka g. Orželskega, Vlaka, Krampere i. dr. ne pozabimo nikdar. Spominjamo pa se tudi vrlih dirigentov g. Beniška, Tomaša, Talicha in Reinera, ki so nam podajali vzorne predstave. Za otvoritev letošnje operne sezone smo določili zopet »Prodane neveste«. A strastno sovražna avstrilska vlada nam je zlobno onemogočila pravčasno angažirati orchester, ter nam je urizorirale »Prodane neveste« sploh prepovedala. V torek šele stopimo nred občinstvo s svojo novo opero: nov velik orchester, nov velik zbor, novi solisti, nova ornamen in nove dekoracije, dirigent operni šef Friderik Rukavina in režiser V. Marek, ki je onero insceniral čisto novo. Prvič dobimo tudi balet, ki ga je izvežbal V. Vlček in ki izvalja tudi sam vse plesne s predplesalko gđ. J. Klimentovo in plesalko gđ. Stašo Bežkovo. Dolgo je morala naša publika čakati nrye opere, a umamo da bo s pred-

»Prodane neveste« na našem odru. Dne 30. junija 1916 so slavili Čehi 50letnico svoje narodne komične opere »Prodane neveste«. Slovinci se tega jubileja nismo mogli udeležiti, ker nismo imeli gledališča. A imeli bi bili dovolj vzrokov, saj je »Prodana nevesta« tudi nam med vsemi najljubša in zato tudi najpopularnejša opera. 15. decembra 1892, je »Glasbena Matica« na svojem koncertu v deželnem gledališču prvič izvajala uverturo (dirigent M. Hubad) po zaslugi pokojnega Fr. Gerbica, takratnega kapelnika naše pravkar poročne opere, pa se je urizorila vsa opera dne 15. februaria 1894, prvič v našem gledališču. Gđ. Lesčinska je bila prva Marinka, g. Beneš prvi Janko, g. Vasček prvi Keal, rajni Pavšek prvi Vašek. V rajni Nollu prvi Krusina in režiser. V ostalih ulogah so delovali g. Polakova, Nigrinova, Richova, Perdan, Rus in rajni Štamcar. V sezoni 1893/94 so peli »Prodane neveste« 17krat, a nato skoraj ni bilo sezone brez nje. Izmed Smetanovih oper smo urizorirali še »Poljub« (prvič 15. novembra 1894) in »Dalibor« (prvič 10. novembra 1899), toda »Prodane neveste« ni glede priljubljenosti desegla nobena, tako da je med vsemi operami na našem odru doživela »Prodane neveste« od 1. 1894 do 1912 največ repriz. Marinke gđ. Sevečkove, gđ. Noemi in g. Skalove, Keala g. Pestkowskega, Betetia in Krizala, Janka g. Orželskega, Vlaka, Krampere i. dr. ne pozabimo nikdar. Spominjamo pa se tudi vrlih dirigentov g. Beniška, Tomaša, Talicha in Reinera, ki so nam podajali vzorne predstave. Za otvoritev letošnje operne sezone smo določili zopet »Prodane neveste«. A strastno sovražna avstrilska vlada nam je zlobno onemogočila pravčasno angažirati orchester, ter nam je urizorirale »Prodane neveste« sploh prepovedala. V torek šele stopimo nred občinstvo s svojo novo opero: nov velik orchester, nov velik zbor, novi solisti, nova ornamen in nove dekoracije, dirigent operni šef Friderik Rukavina in režiser V. Marek, ki je onero insceniral čisto novo. Prvič dobimo tudi balet, ki ga je izvežbal V. Vlček in ki izvalja tudi sam vse plesne s predplesalko gđ. J. Klimentovo in plesalko gđ. Stašo Bežkovo. Dolgo je morala naša publika čakati nrye opere, a umamo da bo s pred-

»Prodane neveste« na našem odru. Dne 30. junija 1916 so slavili Čehi 50letnico svoje narodne komične opere »Prodane neveste«. Slovinci se tega jubileja nismo mogli udeležiti, ker nismo imeli gledališča. A imeli bi bili dovolj vzrokov, saj je »Prodana nevesta« tudi nam med vsemi najljubša in zato tudi najpopularnejša opera. 15. decembra 1892, je »Glasbena Matica« na svojem koncertu v deželnem gledališču prvič izvajala uverturo (dirigent M. Hubad) po zaslugi pokojnega Fr. Gerbica, takratnega kapelnika naše pravkar poročne opere, pa se je urizorila vsa opera dne 15. februaria 1894, prvič v našem gledališču. Gđ. Lesčinska je bila prva Marinka, g. Beneš prvi Janko, g. Vasček prvi Keal, rajni Pavšek prvi Vašek. V rajni Nollu prvi Krusina in režiser. V ostalih ulogah so delovali g. Polakova, Nigrinova, Richova, Perdan, Rus in rajni Štamcar. V sezoni 1893/94 so peli »Prodane neveste« 17krat, a nato skoraj ni bilo sezone brez nje. Izmed Smetanovih oper smo urizorirali še »Poljub« (prvič 15. novembra 1894) in »Dalibor« (prvič 10. novembra 1899), toda »Prodane neveste« ni glede priljubljenosti desegla nobena, tako da je med vsemi operami na našem odru doživela »Prodane neveste« od 1. 1894 do 1912 največ repriz. Marinke gđ. Sevečkove, gđ. Noemi in g. Skalove, Keala g. Pestkowskega, Betetia in Krizala, Janka g. Orželskega, Vlaka, Krampere i. dr. ne pozabimo nikdar. Spominjamo pa se tudi vrlih dirigentov g. Beniška, Tomaša, Talicha in Reinera, ki so nam podajali vzorne predstave. Za otvoritev letošnje operne sezone smo določili zopet »Prodane neveste«. A strastno sovražna avstrilska vlada nam je zlobno onemogočila pravčasno angažirati orchester, ter nam je urizorirale »Prodane neveste« sploh prepovedala. V torek šele stopimo nred občinstvo s svojo novo opero: nov velik orchester, nov velik zbor, novi solisti, nova ornamen in nove dekoracije, dirigent operni šef Friderik Rukavina in režiser V. Marek, ki je onero insceniral čisto novo. Prvič dobimo tudi balet, ki ga je izvežbal V. Vlček in ki izvalja tudi sam vse plesne s predplesalko gđ. J. Klimentovo in plesalko gđ. Stašo Bežkovo. Dolgo je morala naša publika čakati nrye opere, a umamo da bo s pred-

»Prodane neveste« na našem odru. Dne 30. junija 1916 so slavili Čehi 50letnico svoje narodne komične opere »Prodane neveste«. Slovinci se tega jubileja nismo mogli udeležiti, ker nismo imeli gledališča. A imeli bi bili dovolj vzrokov, saj je »Prodana nevesta« tudi nam med vsemi najljubša in zato tudi najpopularnejša opera. 15. decembra 1892, je »Glasbena Matica« na svojem koncertu v deželnem gledališču prvič izvajala uverturo (dirigent M. Hubad) po zaslugi pokojnega Fr. Gerbica, takratnega kapelnika naše pravkar poročne opere, pa se je urizorila vsa opera dne 15. februaria 1894, prvič v našem gledališču. Gđ. Lesčinska je bila prva Marinka, g. Beneš prvi Janko, g. Vasček prvi Keal, rajni Pavšek prvi Vašek. V rajni Nollu prvi Krusina in režiser. V ostalih ulogah so delovali g. Polakova, Nigrinova, Richova, Perdan, Rus in rajni Štamcar. V sezoni 1893/94 so peli »Prodane neveste« 17krat, a nato skoraj ni bilo sezone brez nje. Izmed Smetanovih oper smo urizorirali še »Poljub« (prvič 15. novembra 1894) in »Dalibor« (prvič 10. novembra 1899), toda »Prodane neveste« ni glede priljubljenosti desegla nobena, tako da je med vsemi operami na našem odru doživela »Prodane neveste« od 1. 1894 do 1912 največ repriz. Marinke gđ. Sevečkove, gđ. Noemi in g. Skalove, Keala g. Pestkowskega, Betetia in Krizala, Janka g. Orželskega, Vlaka, Krampere i. dr. ne pozabimo nikdar. Spominjamo pa se tudi vrlih dirigentov g. Beniška, Tomaša, Talicha in Reinera, ki so nam podajali vzorne predstave. Za otvoritev letošnje operne sezone smo določili zopet »Prodane neveste«. A strastno sovražna avstrilska vlada nam je zlobno onemogočila pravčasno angažirati orchester, ter nam je urizorirale »Prodane neveste« sploh prepovedala. V torek šele stopimo nred občinstvo s svojo novo opero: nov velik orchester, nov velik zbor, novi solisti, nova ornamen in nove dekoracije, dirigent operni šef Friderik Rukavina in režiser V. Marek, ki je onero insceniral čisto novo. Prvič dobimo tudi balet, ki ga je izvežbal V. Vlček in ki izvalja tudi sam vse plesne s predplesalko gđ. J. Klimentovo in plesalko gđ. Stašo Bežkovo. Dolgo je morala naša publika čakati nrye opere, a umamo da bo s pred-

»Prodane neveste« na našem odru. Dne 30. junija 1916 so slavili Čehi 50letnico svoje narodne komične opere »Prodane neveste«. Slovinci se tega jubileja nismo mogli udeležiti, ker nismo imeli gledališča. A imeli bi bili dovolj vzrokov, saj je »Prodana nevesta« tudi nam med

Rač. natakarka, pošena, se sprejme pod dobrimi pogoji. Nastop takoj. Kje pove upr. »Slov. Naroda«. 7005

Ure in sicer: srebrna zapestna ura znamke Schaffhausen, srebrna ura z dvojnimi pokrivalom in nikelnasta zapestna ura, vse v dobrem stanju, se prodajo. Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«. 7012

Trgovski potnik, 35 let star, železnin-galanteriske stroke, kavcije zmožen isče mesta za takoj ali za januar 1919. Gre tudi kot skladiščnik. — Ponudbe na upr. »Slov. Nar.« pod „1919 6916“.

Absolviran pravnik, bivši sollicitator in stenograf, želi s 1. februarjem 1919 vstopiti v odvetniško pisarno kot koncipient. Ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod „Koncipient 6981“.

Službo zdravnik-ortopeda na inva-lidiskem oddelku (Državna obrtna šola) raz-pisuje komisija za preskrbo vra-čajevih se vojnikov v Ljubljani. Nastop čimprej. Pri ave na komisijo (Turjaški trg 4, I). 7029

Za oskrbnika na veliko posestvo želi priti bivši rez. Častnik z gimnazijsko matoro, trgovsko in več-letno kmetijsko prakso. Poročen brez otrok — sopriča prvovrstna knji-govodka in strojevska. Plača po do-govoru. Nastop takoj ali pozneje. — Naslov pove upr. »Slov. Nar.« 6949

Trg. izobražen mož, star 35 let, kateri konstituiran zaposlen v tovarni za želez-ne cevi (Röhrenwerke) v Nemčiji, želi mesta v kakem večjem industrijskem podjetju kot skladiščnik. — Ponudbe pod „1500/6947“, na upr. »Slovenskega Naroda«. 6917

Pisarnovodja, ki je v tem svojstvu mnogo let uradoval v odličnih odvetniških pisarnah in mu je med vojno njegov šef umrl, išče enakega mesta. V vseh pisarniških poslih izvežban in samostojen v kon-ceptu. Poleg slovenščine in nemščine govori tudi srbko-hrvatsko ter itali-jansko. Tekom vojne bil je dodeljen vojaškemu sodišču. Naslov v upravni-stvu pod št. št. 7054

Več dobrih krojaških pomočnikov za možko in damsko delo sprejme K. Pučnik, Sodna ul. št. 3. v Ljubljani. 6897

Ponudim slivovko, tropinovec, brinje-samo trgovcem in gostilničarjem V. Spitzer, Solizej. 6973

60 K stane fina in trpežna, siva vol-nena jopica (sviter) lastnega izdelka na gumbce, zelo pripravna za dame in gospode, toda le za tistega, kateri se takoj požuri. Fran Kos, Ljubljana Sodna ulica. 6821

Snežni plugi. Cenilna komisija za stvarno demobilizacijo pod Tivoli ima med drugimi še na razpolago nekaj zelo dobro ohranjenih in praktično konstruiranih snežnih plu-gov, kateri bi bili pripravljeni posebno za občinske in okrajne cste. Intere-senti se vabijo. 7044

Spretna šivilje za perilo se takoj sprejmejo pri C. J. Hamann, Mesni trg 8. 6763

Proda se: novo Puchovo kolo z novo pnevmatiko, večja množina boljnih novih vreč tri dvo-rezno košice, stroj za čiš-čenje žita in vrtni sklopni stoli ter dalmatinsko vino. — Povpraša se: Prešernova ulica št. 54 I. med 4. in 5. uro popoldne. 6479

Mestna hranilnica v Kamniku razpisuje

stalno mesto III. uradnika.

Prosilci z lepo pisavo, ki so v hrani-lišni stroki popolnoma izvežbani, naj vložijo svoje priloge opremljene prošnje do 12. grudnia 1918 pri podpi-sanem ravnateljstvu. Plača po dogo-voru. 7060

Ravnateljstvo.

Brošura
za bolezen so toplice,
za ljubezen jih pa ni.
— se dobi v —
Narodni knjigarni v Ljubljani.
Cena s poštnino 3 K.

Slobodni promet
Hrv. slov. dalm. Uzorna Pivnica Aurel Prevendar, Zagreb.
Nudi slivovko, tropinovec, konjak, rum, polinkovec, liker vse pristna roba po nizki ceni. — Vino staro in novo.

Volneno blago za moške in ženske obleke, priporoča pod zelo ugodnim nakupom trgovina Hed. Šarc, Šelenburgova ul. 5.

Papirna stroka - sijajna eksistenca!
Za prevzetje in samostalno vodstvo velikega, prvorazrednega tvorniškega skladišča papirja, ki se osnuje v Ljubljani, iščem za 1. januarja 1919 popolnoma strokovno izobraženo osebo.

Pogoji: popolno poznavanje slov. jezika. Ponudbe naj se pošljejo na tvrdko: LAVOŠLAV TAUSIG, trgovina papirja na veliko, Zagreb, Ilica 31.

Dražba grajščine.
Ena najlepših kranjskih grajščin, Mokrice pri Jesenicah na hrvatsko-štajerski meji, pol. okraj Krško, 4 km od Samobora, 8 km od Brežic, 30 km od Zagreba oddaljena, s prav dobro ohranjenim gradom, obsežnimi gospodarskimi poslopi, 300 orali ekonomskih zemljišč, 1500 orali gozda, pritlikinami, lastnim lovom in ribarstvom itd. pride vsled zahtevane razdružitve solastnikov in sklepa E 11/18 deželne sodnije v Ljubljani 7064
dne 7. svečana 1919
ob 10. uri dopoldne v sobi št. 123 deželne sodnije v Ljubljani na javno dražbo. — Izključna cena 1 milijon kron, vadij 100.000 K. — Dražbeni pogoji in cenilni zapisniki so na vpogled v spisih deželne sodišča v Ljubljani opr. št. E 11/18. — Pojssnita daje: Aleksander conte Economo, Samobor na Hrvatskem, „Vila Wagner“ in Gabro Glisic, Ljubljana, Dalmatinova ulica 3 I.

Pristno toaletno mlo fino dišeče, komad 100 gr težak, 3 ko-madi K 18.—, 6 komadov K 34.—, 12 komadov K 65.—
Pristno mlo za pranje kg K 26.— Proti vpošiljati zneska naprej dobavlja M. Janker, eksporti-no podjetje v Zagrebu št. 15, Pe-trinjska ulica št. 3, Hrvatsko. 5855

Mesečna soba, meblovana, čista, se išče. — Ponudbe pod „Stalen/7054“ na upr. »Slov. Naroda«.

Dva konja (par) gališke deželne pasme za hribovsko ozemlje, sta naprodaj. Kje, pove upr. »Slov. Naroda«. 7049

Prodajalka začetnica želi službe v me-ko stu ali na deželi. Gre tudi kot blaginčarka. Naslov pove uprav-nistvo »Slov. Naroda«. 7041

Lahka kočija event. koleselj in opra-va za dva konja se kupi. Ponudbe pod „Kočija/7039“ na uprav-nistvo »Slov. Naroda«. 7039

SOBA, meblovana ali nemeblovana, v sredini mesta, prikladna za pisarno, se išče. — Ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod „Pisarna/7055“.

HOTEL najem ali na račun s 1. prosin-cem 1919. Kdo, pove na upravni-stvo »Slov. Naroda«. 7062

Čistokrvne češke goske, čistokrvni francoski kuni za plemo, race in ko-koši so naprodaj. — Naslov: Ratič, Jerjavgrad, pošta Dol pri Ljubljani.

Spretna kuharica, mlada, ter krepko ovratnikom, črna damska jopa, 5 te-sarskih žag, majhna omarica za kirurg. instrumente se prodajo. Lichtenberg, Sp. Šiška, Knezova ul. 261. 7048

Premog se zamenja za sladkor. Istotam se prodaja ali zamenja za živila: 1 šivalni stroj, 2 knjižinski mizi, 2 svilnati bluzi, blago za predpasnik (kretan). — Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 7051

Omarica za obleko, siv damski plašč ovratnikom, črna damska jopa, 5 te-sarskih žag, majhna omarica za kirurg. instrumente se prodajo. Lichtenberg, Sp. Šiška, Knezova ul. 261. 7048

Staro črno vino ki se priporoča sla-bim, razpošiljam v poštnih paketih po 5 steklenic. Za vsaki paket je po-slati 75 K v naprej. Narobe na J. Tu-dor i sin, Grablje na Hvaru, Dalmacija.

Lepa, breja, dobra molzna koza se prod. Ogled od 1/21 do 1/22 v hlevu pri Figovcu. 7040

Stari zaboji za drva se bodo v torek 3. dec. 1918 od 9-5. ure prodajali v Sp. Šiški na volaški rampi. 7045

Trčnega medu finega, se prodaja vsa-ka količina na de-belo ali na drobno. Razpošilja in na vsa vprašanja odgovarja Josip Haluzan, Križevci (Hrvatska). 6875

Suretno strojevisko sprejme samo zaa-tasno odvetniško pisarno v Ljubljani. Prednost imajo sienografije. Pismene ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod „Začasno/7016“.

Naprodaj je 18 m finega šifona in 1 posteljna podloga (pistni kavčuk). Iz prijaznosti na ogled v tr-govini „Pri Gorenjki“, Pogačarjev trg št. 3. 7047

Kožuh lep, topeč, iz dobrega blaga, posebno pripraven za zimsko potovanje ob odprtih železniških ok-nih, se prod. Ogleda se: Gradisce 14, I. nadstropje, vrata 2. 6977

Vojnopoštne znamke italijanske, kom-pletne serije, tudi hrvatske ali jugoslovanske oficijelne provizije kupim. Briefmarkenhaus Josef Baumgarten, Dunaj (Wien) I, Woll-zeile 32. 6864

Proda se takoj 150 kubičnih metrov od 4-12 m dolgega smreko-vega lesa. Vpoštevale se bodo samo ponudbe s cenami od kolodvora in naj se pošiljalo na „poštno ležeče 500“ pošta Srednjevas v Bohinju, Gorenjsko.

V najem želim vzeti manjši lokal, pri-praven za trgovino s pritlikinami vred (ako mogoče tudi z gostil-no) v prometnem kraju v mestu ali na deželi. — Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 6944

Trgovski lokal s stanovanjem obstoječim pritlikinami v najbolj prometnem kraju na Gorenjskem se odda v najem. Prostor je pripraven za vsako trgovsko obrt. Vprašanja na Konrad Vidic, Jesenice, fužine, pekarija, Gorenjsko. 7025

Stanje vlog je znašalo koncem meseca junija 1918 K 279,050.534.29.

Glavnica K 50,000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

::

::

Kredite za aprovizračne nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.

NARODNA BANKA D. D. U ZAGREBU.

PRIJAVA NA SUPSKRIPCiju!

Na temelju zaključka I. izvanredne glavne skupščine dioničara Narodne banke d. d. od 21. rujna 1918 prima ovime ravnateljstvo prijave na supskripciju vrhu

37.500 novih dionica po K 400.— naslovne vrijednosti
t. j. za povišenje glavnice od 5 na K 20,000.000.—

Rok prijava za subskripciju traje od 5. studena do 28. prosinca 1918.

Ravnateljstvo će komade dodijeliti kad stigne zato odobrenje nadležne oblasti i to na slijedeći način:

Starim dioničarima pripada pravo opcije od 1 nove dionice na 1 staru uz tečaj od K 425.— po komadu, t. j. na ukupno 12.500 komada.

Na sve po starim dioničarima ne preuzete dionice kao na ostalih 25.000 komada prima se prijava za javnu supskripciju uz tečaj od K 450.— po komadu.

Protuvrijednost prijavljenih odnosno upisanih dionica imade se položiti prigodom prijave na supskripciju, te može ravnateljstvo samo iznimnim slučaja-jevima dozvoliti, da se kod prijave uplati samo 50% protuvrednosti dionica, a ostatak najkasnije do 28. prosinca 1918. U slučaju neplateža drugog obroka do odredjenog roka propada prvi uplaćeni obrok u korist pričuvne zaklade zavoda. Vrh uplaćenih naslovnih glavnica teku 4 1/2% kamati do 31. prosinca 1918.

Supskripcija se obavlja na blagajni zavoda Ilica broj 7, dok uplate mogu uslijediti također kod:

Prve hrvatske štedionice u Zagrebu i svih njenih podružnica, Hrvatske eskomptne banke u Zagrebu i njenih podružnica, Hrvatske zemaljske banke d. d. podružnice u Zagrebu, Hrvatske sveopće kreditne banke d. d. u Zagrebu i njene podružnice u Karlovcu, Srpske banke d. d. u Zagrebu, te Hrvatske podružnice c. i kr. povlašt. Wiener Bank-Vereina u Zagrebu, te napokon kod svih ostalih jugoslavenskih novčanih zavoda.

U Zagrebu, dne 5. studena 1918.

RAVNATELJSTVO
NARODNE BANKE D. D.
U ZAGREBU.

PRISTNO VOLNENE OBLEKE

dobavlja po meri v
najkrajšem času

Josip Rojina Fr. Jožeta C. 3.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 10.000.000.- kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondi nad 2.000.000.- kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.
Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje **APROVIZACIJSKE KREDITE.**

Lepega prasiča za plemo, ki je že splošno obznan za pripušanje, ima napredaj oskrbnitvo deželne pristave v Maliloki, kakor ima tudi par mladih plemenskih volov za delo. Kdor želi kupiti, naj se obrne na oskrbnitvo Oskrbniške deželne pristave v Maliloki p. Velikaloka, Dolenjsko. 7002

Brivnica

v Celju, prve vrste obrt poslednji letni dohodek K 50.000, se takoj proda. Dopisi na Adolfa Steleerja, Gradec, (Graz), Sackstrasse 13.

Proda se stavbišče **Knežji dvorec** (Fürstenhof) 6623 v Gosposki ulici v Ljubljani v izmeri okroglo 3600 m² in travnik na Barju v izmeri okroglo 18 ha. Pojasnila v odvetniški pisarni dr. Edwina Ambrosch v Ljubljani, Knafjeva ul. 4.

Sobna, napisna in druga pleskarska dela (mirovni material) prevzema **Ivan Pirker in dr.** Ljubljana, Reber št. 11.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano „**SEBASTOPOL**“ - mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3.—, veliki K 5.—, porcija za rodbino K 12.—.

Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko. Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarne „pri zlatem jelenu“, Ljubljana, Marilijev trg. 5958

Pozor na varstveno znamko „**SEBASTOPOL**“

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska LJUBLJANA, Pešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1916 vlog K 66.800.000.—
hipotečnih in obinskih posojil „ 27.600.000.—
rezervnega zaklada „ 2.500.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je popolnoma varna.

Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnike. Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3 1/4% odplačevanju na dolg. V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Drago Kovačič

Mici Kovačič roj. Krnc
poročena.

7043

Sodražica, 25. listopada 1918.

Alfonz Breznik

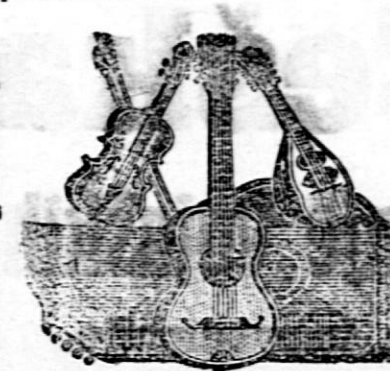
Ljubljana, Kongresni trg šte. 15

(Nasproti nunste cerkve.)

Največja in najposobnejša trgovina in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. Klavirje prvih c. kr. dvorah in komornih trgov: Bösendorfer, Förster, Rudolf Steinhilber, Böhm & Seltman, Stos in Hofmann imam edino izključno le jaz za Kranjsko v zalogi ter svarim pred nakupom falsifikatov navidezne „pofelne“.



Uglaševanje in popravila strokovniško in cenovno. 10 letna poslastavna vezna garancija



Proda se več oblek in plaščev za dečke okoli 15 let, plašči in obleka za gospe, obleke za deklice perilo za dečke in deklice, petrolejske svetilke, moški klobuki in ovratniki od št. 35—41, nekaj igrač. Bleiweisova cesta št. 27, II. nadstr. vrata 7. 7018

Licitacija. V sredo, 4. decembra od 9. do 12. ure dopoldne pridejo na javno prostovoljno dražbo v Miklošičevi ulici št. 11, I. nadstropje: klavir, posoda iz porcelana in stekla, vrtna oprava, stoli iz bambusa, stojala za cvetlice, telovadno orodje, karnise, otročje igrače itd. Ogledati se morejo v ponedeljek, 2. in torek in 3. decembra od 2. do 4. ure popoldne. 7011

Kupujem umetno zobovje

in splošno vse, kar je starinsko. Posredujem pri prodaji posestev. **ALBERT DERGANČ, brivec** Franciskanska ulica 10. 604

Sto kompletnih delavskih oblek po možnosti iz hlačevine (proizvod mirne dobe) ter

sto garnitur trikoterja kupi takoj in proti takojšnjemu plačilu tvrdka

E. LAKNER, CELJE. Istotja naj se pošljejo ponudbe z navedbo najnižjih cen. 694

Liubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Vabilo na subskripcijo

12.500 novih delnic, izdaja 1918, po K 400.— nom., v skupnem znesku K 5.000.000.—.

P. n.

Občni zbor Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, ki se je vršil dne 15. aprila t. l., je sklenil — oziraje se na hitro napredovanje vseh bančnih poslov ter imaje pred očmi važne narodno-gospodarske naloge, katere čakajo banko ob koncu svetovne vojske — okrepiti lastno bančno glavnico stem, da se jo zviša od 10 na 15 milijonov kron.

Upravni svet, ki je bil pooblaščen, da stori v tem oziru ob primernem času vse potrebno, vidič, da je tako željno pričakovani konec vojne pred durmi ter da gremo nasproti dogodkom, ki pomenijo tudi gospodarski preporod naših dežel, je sklenil, provesti to zvišanje delniške glavnice čim preje — in sicer ob sledečih pogojih:

1.) Delniška glavica K 10.000.000.— se zviša za sedaj z izdajo 12.500 delnic po K 400.— nom., torej za K 5.000.000.— na K 15.000.000.—.

2.) Posesnikom starih delnic se ponudi 10.000 novih delnic, torej v razmerju: na vsakih 5 starih delnic 2 novi, po K 550.— tel. quel za komad. Zlomki delnic se ne vpoštevajo.

3.) Nadelničarjem (novim subskribentom) ter starih delničarjem (ako želijo podpisati večje število delnic, nego jim pristojno v razmerju na 5 starih 2 novi) se ponudi 2.500 delnic, po kurzu K 650.— tel. quel za komad.

4.) Nove delnice imajo kupon za leto 1919.

5.) Supskripcijski rok se konča **15. dec. 1918.**

6.) Protivrednost podpisanih delnic se mora vplačati takoj najpozneje pa do **15. dec. t. l.** Od dneva vplačila do 15. dec. t. l. povrnemo subskribentom 3-6% obresti. — Na vplačila glede nedodeljenih novih delnic povrnemo 3-6% obresti od dneva vplačila do dneva vrnitve denarja.

7.) Prijave sprejemajo: Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani ter njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju, Prva hrvatska štedionica v Zagrebu, Hrvatska zemaljska banka v Osijeku, Živnostenska banka v Pragi, Česka průmyslová banka v Pragi, Zemská průmyslová banka v Pešti ter podružnice teh zavodov. Posesniki starih delnic, ki želijo podpisati nove delnice, morajo predložiti gori navedenim subskripcijskim mestom a) podpisano in točno izpolnjeno priglasnico, b) plašče starih delnic in c) seznam števil starih delnic (na drugi strani priglasnice).

8.) Razdelitev (reparticija) novih delnic se bode naznanila subskribentom pisмено; nove delnice se bodo razpošiljale spomladi 1919, proti vrnitvi potrdil o vplačilu denarja.

9.) Kurzni (azijski) dobiček, ki se bode dosegel pri izdaji novih delnic, gre v korist rezervnemu zakladu banke (odštevši emisijske stroške in pristojbine).

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.